

Změna je možná!

Broumov úspěšně pokračuje za svým cílem stát se Evropským hlavním městem kultury 2028

3
strana

Adršpašské skály v zimě

Pozvánka za zimním dobrodružstvím ve skalních městech

4
strana

- Čtení o Polici nad Metují
- Výročí Emericha Ratha
- Galerie Lapidárium

str. 10–11
str. 14–15
str. 18

VÍTEJTE V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI BROUMOVSKO

ZIMNÍ.BROUMOVSKO

Informační noviny. Broumov, Police n. M., Teplice n. M., Meziměstí ■ ZIMA 2022/2023

Vydat se na cestu a neustat

Vy Kročit, vědomě pokračovat svým tempem a být otevřený potkávat vše nové a nečekané. Tvořit a sdílet bezpečný prostor, kde můžeme pečovat o sebe i své okolí tak, aby v něm mohly růst a zelenat se živé komunity. Nebát se prozkoumat a kultivovat své nitro. Taková je myšlenka tvořivého poutnictví. Jde o výzvu, která stojí v základu kulturního a uměleckého programu přihlášky města Broumov a jeho okolí na titul Evropské hlavní město kultury 2028.

V závěru letošního léta jsme doručili na Ministerstvo kultury vytištěnou přihlášku Broumova na titul Evropské hlavní město kultury 2028. Jedno významné dvouleté období péče o regionální rozvoj skrze kulturu je za námi – pevně však věříme, že se tak otevřely cesty další. Ve chvíli, kdy čtete tyto řádky, je už jasné, která města postoupila do dalšího kola soutěže. Pokud mezi nimi Broumov je, rozpracováváme právě naši přihlášku a navazujeme nová evropská partnerství s dalšími pomyslnými poutníky. Pokud ale Broumov

nepostoupil, nic není ztraceno. Naše poselství obyvatelům a obyvatelkám Broumova, vám, kteří sem přijíždíte dočasně pobývat, i všem Evropanům a Evropankám neztrácí svou sílu v dobách krize i klidu. Každý z nás už jsme poutníkem našeho života. Události kolem nás ukazují, že bez péče o přírodu, komunity a sdílený veřejný prostor, ať už fyzický či virtuální, se neobejdeme.

Vydejme se tedy společně na cestu tvořivého poutnictví, které je hluboce zakořeněné v kulturní tradici Broumova a zároveň

je odrazem současnosti. Navazuje na odkaz benediktinských mnichů, stejně jako rozvíjí přirozené sepětí obyvatel s krajinou. Tvořivý poutník nespěchá, žije uvědoměle k sobě, svému okolí, přírodě, planetě a svým možnostem. Hledá nové zdroje inspirace, přemýšlí kriticky a jedná udržitelně – střídavě poměřuje lidské nároky a možnosti přírody.

Důležitou součástí tvořivého poutnictví je propojování, sdílení a společné putování. Výzvy globálního světa už nedokážeme řešit lokálně. Pro mě osobně je silný odkaz Erazima Koháka, jednoho z nejvýznamnějších českých myslitelů, který se hluboce zajímal o udržitelný život a jeho etické souvislosti. Byl přesvědčený, že globalizaci potřebujeme a naopak nemáme proti ní bojovat. Netvoříme protiklady „oddělených, útulných místních společenství a světů globálních struktur“, jako je Evropská unie či Spojené národy. S globálními problémy, jako oteplování naší planety, můžeme bojovat jedinečně globálně. Stejně tak důležité je ale podporovat živé, spokojené a odolné místní komunity. Demokracie, humanismus a rovnováha v přírodě, coby svět všeho života, jsou otázkou každodenní volby a spolupráce.

Život tvořivého poutníka je spíše než bojem s nejasnými vyhlídkami především nadějí a vírou, že naše cesta má smysl, může být radostná a naplňovat nás optimismem a chutí v ní pokračovat.

Petra Kultová, foto Oldřich Jenka

ZVEME VÁS

Broumovské diskuse

Tradiční konference s inspirativními hosty
(více na str. 2)

Klášter Broumov

I v zimním čase je klášter otevřen všem návštěvníkům

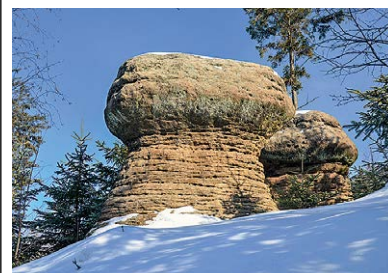
(více na str. 6–7)

Národní geopark Broumovsko

Zimní putování Broumovskem (nejen) za geologickými unikáty

(více na str. 16–17)

Lyžování na Broumovsku

Možnosti pro běžecké i sjezdové lyžování se u nás stále rozšiřují a zkvalitňují

(více na str. 20–22)

www.broumovsko.cz

Nadčasová i aktuální témata, inspirativní hosté, diskuse do hloubky...

To jsou Broumovské diskuse!

Každoročně počátkem listopadu ožívá broumovský klášter jednou z největších akcí svého druhu v Čechách – Broumovskými diskusemi. Jde o vícedenní konferenci, která do Broumova zve inspirativní hosty z různých oblastí života ke společné diskusi.

Témata bývají nadčasová i aktuální zároveň. Předchozích osm ročníků se zamýšlelo nad tématy Demokratická diskuse, Mír, Evropská identita, Víze vzdělanosti, Hrdinství a odvaha, Důvěra a porozumění, Hodnoty a společnost. Letošní devátý ročník si zvolil téma Solidarita a sounáležitost.

Velký prostor pro diskusi

Konference na svých diskusních panelech poskytuje hostům a řečníkům velký prostor pro debatu. Jeden diskusní panel obvykle

trvá 2,5 hodiny, a tak je možné diskutovat do hloubky, a nikoliv jen povrchně. Zajímavým aspektem konference je také její mezigenerační a mezioborový charakter – v auditoriu mezi diváky se potkávají studenti, učitelé, duchovní, vědci či politici.

Prezidentští kandidáti

Předcházejících ročníků konference se zúčastnili např. Miloš Vlk, Eliška Wagnerová, Ondřej Štefl, Petr Pavel, Václav Cílek, Vladimír Dvořáková, Tomáš Sedláček, Roman Joch, Miroslav Kalousek, Angelika Pintířová, Petr Kolář, Jan Kysela, Daniel Prokop, Miroslava Němcová, Iva Holmerová, Jiří Hlavenka, Karel Kovář – Kovy, Jiří Paděvět, Marie Svatošová, Zdeněk Velíšek, Helena Illnerová, Daniel Kroupa, Pavel Fischer, Věra Roubalová Kostlánová, Aleš Chmelař, Markéta Sedláčková, Tomáš Petráček, Pavel Bělobrádek, Tomáš Petříček, Alexandr Vondra, Jiří Bárta, Roman Týc, Eva Pavlíková, Libor Winkler, Iva Pekárková a další osobnosti veřejného, duchovního i akademického života. V roce 2017 se na pódiu konference vůbec poprvé sešli tehdejší prezidentští kandidáti a podobná situace se bude opakovat i na letošním ročníku, který kandidáty taktéž přivítá.

Stipendia pro studenty

Svůj prostor dostávají na konferenci také studenti středních a vysokých škol. Nejenže se účastní samotných diskusních panelů – a často bývají nejvášnivějšími diskutéry, ale

zároveň se aktivně zapojují do studentských workshopů vedených vybranými hosty konference. Přímo na organizaci se pak pravidelně podílejí studenti Gymnázia Broumov, kteří na místě doprovázejí a pomáhají hostům konference. Pro studenty jsou každoročně vypisována pobytová stipendia, která lze získat po napsání eseje na dané téma.

Generálním mediálním partnerem konference každoročně bývá Česká televize, která hlavní panely přenáší online na svém iVysílání. Kdo by to měl do Broumova trochu z ruky, může sledovat konferenci z po-

hodli svého domova, a to i zpětně. I přes to ale doporučujeme vyrazit na konferenci osobně a užít si první listopadové dny na Broumovsku – v kraji malebných pískovcových skal a unikátních barokních památek. Kostely broumovské skupiny byly letos zařazeny do seznamu národních kulturních památek a jejich komentovaná prohlídka bude součástí doprovodného programu konference. Neváhejte tedy – dorazte diskutovat a objevovat Broumovsko.

Kateřina Ostradecká, foto Jaroslav Winter

Změna je možná! Cesta k ní vede skrze podporu živých a propojených „evropských Broumovů“

Broumov zastupující celý širší česko-polský region odevzdal přihlášku na titul Evropské hlavní město kultury 2028. Město společně s Královéhradeckým krajem tím stvrdilo, že věří v regionální rozvoj skrze kulturu a otevírá se novým spolupracím. Jaké konkrétní aktivity kandidatura přinesla a co je jejich cílem do budoucna?

V malých městech těsně propojených s přírodou žije až 30 % Evropanů. Všechny tyto „evropské Broumovy“ se potýkají s podobnými problémy, jakými může být špatná dostupnost, chybějící pracovní příležitosti pro mladé a kreativní lidi nebo snaha citlivě a šetrně rozvíjet turismus, aby se nestával zátěží pro místní. Hlavním poselstvím kandidatury Broumova, které chceme šířit dál bez ohledu na to, zda k titulu dojdeme, či nikoliv, je tato podobná místa propojit a posílit jejich sebedůvěru a víru v to, že změna je možná. Na tom je potřeba pracovat lokálně propojováním místních lidí a komunit i prostřednictvím přeshraničních spoluprací. Jak konkrétně Broumov využil příležitosti, které se mu díky kandidatuře začaly otevírat?

Radost, když se společně nápady stávají skutečností

Město Broumov v posledních letech velmi aktivně pečuje o česko-polské vztahy a vytváří příležitosti pro setkávání na obou stranách hranice. K aktivitám, jako jsou česko-polská sportovní olympiáda seniorů nebo velkonoční oslavy zručenosti a tvořivosti, se mají brzy připojit další kulturní komunitní aktivity. Broumov zamýšlí společně se svým polským partnerským městem Novou Rudou vytvořit přeshraniční poetickou stezku, která bude tematicky propojovat literaturu a geologii. Ve spojení s prestižním polským literárním festivalem Góry Literatury by stezka mohla odhalovat, podobně jako když odhalujeme sedimenty hornin, témata jako hledání respektujícího vztahu k přírodě,

Oslava nové Kulturní koncepce města Broumov 2022-2032

historii místa i sobě navzájem. Především ale vzniknou nové příležitosti k přeshraničnímu setkávání a společnému putování.

Velice dobrá spolupráce Broumova s Královéhradeckým krajem se promítla také do dalšího česko-polského projektu. V rámci Evropského seskupení pro územní spolupráci NOVUM se potkaly záměry kraje, města i polského Dolnoslezského vojvodství prac-

ovat společně na rozvoji šetrného kulturního turismu, který propojuje přírodní a kulturní dědictví s místními slavnostmi a festivaly. Cílem je podporovat a školit zástupce veřejných institucí, byznysu a kulturní aktéry, jak vytvářet nové udržitelné příležitosti kulturního výtvaru na obou stranách hranice. A aby udržitelnost nezůstala pouze prázdňným slovem, po regionu se bude cestovat za inspirací a výměnou zkušeností na kole.

Podstatnou součástí kandidatury je dávat prostor a podporu obyvatelům Broumova, kteří se chtějí společně se svými sousedy věnovat smysluplným veřejným aktivitám. A to je možné díky znovu obnovené mini-grantové výzvě Máme rádi Broumovsko. Letos běží druhým rokem, ale její kořeny sahají už do minulosti regionu. Díky ní se podařilo mimo jiné oživit Svatojiřskou pouť mezi Otovicemi a Martinkovicemi nebo vytvořit Bosonohou stezku v Polici nad Metují. Díky všem těmto nápadům zdola i iniciativám místních správ vznikají nová přátelství a autentická tvář Broumova.

Petra Kultová,

foto Jitka Smolíková a Michal Sedláček

Svatojiřská pouť z Otovic do Martinkovic

Tým kandidatury před odevzdáním přihlášky

S Kartou hosta na podzim i v zimě

Léto a hlavní turistická sezóna již skončila, avšak Kartu hosta lze využívat i nadále. Na Broumovsku najdete mnoho příležitostí pro aktivní i rodinnou dovolenou s příjemnými bonusy.

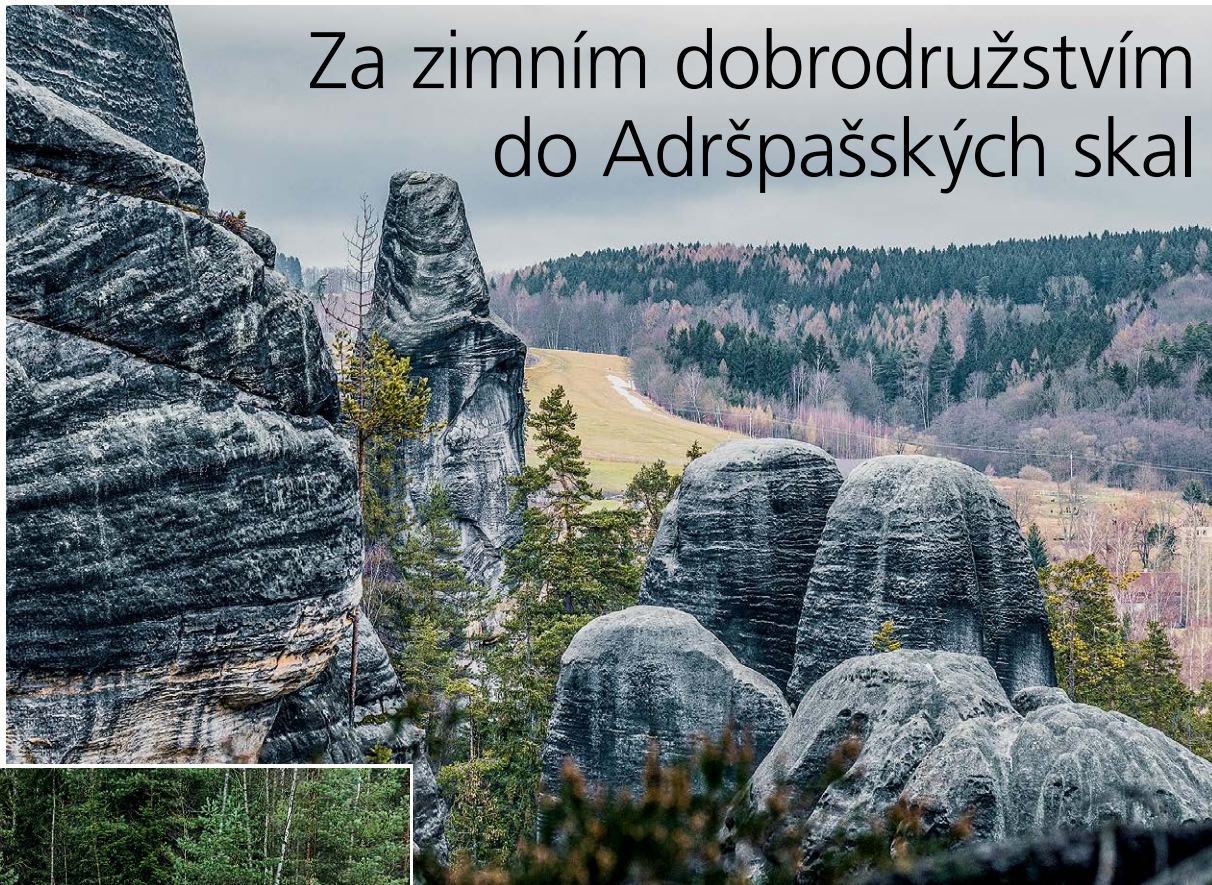
Karta hosta Broumovsko je připravena pro návštěvníky, kteří se rozhodli na Broumovsku prožít vícedenní pobyt. Můžete se těšit na pestrou škálu nevědných zážitků, a navíc s výhodnou cenou. Nabídka aktivit je velice rozmanitá, abyste si mohli vybrat za jakéhokoli počasí i ročního období. S Kartou hosta lze navštívit skalní města, památky a muzea, užít si zábavu v relaxačních a sportovních centrech nebo nahlédnout do bývalého měděného dolu. Mimosezónní otevírací dobu doporučujeme předem vyhledat na našem webu broumovsko.cz.

Kartu získáte u svého ubytovatele.

Broumovsko je potřeba objevovat několik dní, abyste vše stihli a užili si boží klid!

Adéla Paprskárová

Sluneční paprsky slábnou a turistů ubývá. Do jedné z nejoblíbenějších letních rekreačních oblastí v České republice se vrací klid. Přichází podzimní melancholie a s ní čas na odpočinek a toulání se přírodou. Pozorovat ranní mlhy, kontrasty barev listů na pozadí monumentálních skalních útvarů je ideální příležitost pro romantiky, samotáře a všechny, kdo chtějí uniknout z městské šedi, od pracovních stresů a vnitřního neklidu do hojivé náruče divokých skal.

Za zimním dobrodružstvím do Adršpašských skal

Pravé dobrodružství nastává, když napadne sníh a skalní útvary se promění k nepoznání. Je to svět spící přírody přímo stvořený pro zimní turistiku. Cesty jsou i v zimě udržované a dobře schůdné, návštěvnícké zázemí je k dispozici po celý rok. V turistickém informačním centru se můžete zahřát, načerpat další tipy na výlety nebo se dozvědět, kde se dobře najíst či ubytovat. Dále zde můžete zakoupit hezké suvenýry, regionální výrobky nebo kávu na cestu, dokonce i Adršpašské pivo. Nově jsme pro vás na infocentru připravili zábavný vědomostní kvíz. Pracovní list obsahuje různé tajenky

a doplňovačky, které se týkají nejen skal, ale i adršpašského zámku. Na konci pracovního listu si mohou děti (nebo i dospělí) namalovat, co se jim nejvíce líbilo, a vystříhnout si pohlednici. Grafiku si vzal na starost Michal Čepelka z Broumova. Pracovní list by měl zaujmout především děti, ale některé otázky dají zabrat všem věkovým kategoriím. Na infocentru je otevřeno každý den od 8 do 15 hodin.

Aktuální informace najdete na www.adrspasskeskaly.cz.

Kateřina Menšíková, foto TS Adršpach

Čerti v Adršpašských skalách

... a nejen čerti! Ale také anděl a Mikuláš již tradičně zavítají do Adršpašských skal na oblíbenou akci s názvem ČERTOHRÁTKY. Letos proběhnou v sobotu 3. prosince 2022 od 10 hodin.

Na prohlídkovém okruhu vás budou čekat čertovské soutěže pro děti, ale někdy bude zapotřebí zapojit i rodiče. Anděl s Mikulášem potěší překvapením z košíčku ty, kteří zazpívají nebo přednesou básničku. V cíli pak za nasbíraná razítka čeká na všechny občerstve-

ní u ohýnku. Můžete si opéct buřty, zahřát se horkým čajem nebo i něčím ostřejším. Na všechny se náramně těší čerti z DDM Ulita v Broumově a Mikuláš s anděly z TS Adršpach.

Děti, nezapomeňte přijít v kostýmech, ať máte vstupné zdarma!

HOTEL
SKALNÍ MLÝN
ADRŠPACH

Navštivte naši restauraci s kachlovými kamny. Těšit se můžete na poctivou domácí kuchyni, perfektně vychlazené pivo a bohatě zásobený vinný sklep s moravskými, rakouskými a německými víny.

Rezervujte si svůj stůl na telefonu
+420 491 586 961.

Objednejte si svůj pobyt na www.skalni-mlyn.cz a získajte 10% slevu s promo kódem WELCOME!

Hotel Skalní Mlýn
Dolní Adršpach 1
549 57 Adršpach

ZÁMEČEK

Přijďte na nejlepší svíčkovou na Broumovsku nebo na tažené telecí hrudí. Těšit se můžete také na příjemnou obsluhu a krásné zimní výhledy.

Pro rezervaci stolu volejte
+420 734 621 305.

Objednejte si svůj pobyt na www.hzj.cz a získajte 10% slevu s promo kódem WELCOME!

Hotel Zámeček Janovičky
Janovičky 625
50 01 Heřmánkovice

ORLÍK

HOTEL & RESTAURACE

Plánujete výlet do Teplických skal? Ochutnejte třeba místní specialitu Pavlišovský řízek s knedlíkem a zelím nebo naše vyhlášené zvěřinové ragú.

Pro rezervaci stolu volejte
+420 734 443 162.

Objednejte si svůj pobyt na www.hotel-orlik.cz a získajte 10% slevu s promo kódem WELCOME!

Hotel Orlík
Střemské podhradí 181,
549 57 Teplice nad Metují

Kláster Broumov oprávněně patří mezi nejnavštěvovanější památky Broumovska. Zasazen do malebné krajiny lemované Javořími horami a valem Broumovských stěn láká celoročně návštěvníky nejen díky historii, nýbrž i kvůli bohaté nabídce kulturních, společenských a vzdělávacích aktivit.

Kláster Broumov barokní perla uprostřed kulturní krajiny

Mocný klášter

Kláster Broumov založil řád benediktinů, které do zdejšího kraje přišel ve 13. století a postavil zde hrad. Benediktini postupně vybudovali velký a mocný klášter, který vládl zdejšímu kraji namísto šlechty. Mniši zajišťovali ekonomickou a duchovní prosperitu kraje, dávali práci zdejším lidem a byli

zdrojem duchovnosti i vzdělanosti. Přes veškeré bohatství zůstalo motto benediktinů Ora et labora čili Modli se a pracuj.

V současnosti je klášter Broumov spravován Agenturou pro rozvoj Broumovska, která iniciovala jeho opravu a stará se o jeho

provoz. Část klášterních prostor je návštěvníkům otevřena celoročně. V zimním období je přístupný klasický prohlídkový okruh a speciální prohlídky. Součástí klasického okruhu je návštěva historických prostor – bývalého mnišského refektáře, opatské knihovny či kostela sv. Vojtěcha. Prohlídky probíhají od

pondělí do pátku vždy v lichou hodinu. První prohlídka začíná v 9 hodin, následují prohlídky v 11, ve 13 a v 15 hodin je poslední.

Co odhalí prohlídkový okruh

V mnišském refektáři čili jídelně jsou vystaveny bohatě zdobené mnišské ornáty, které představení kláštera oblékali pro různé slavnostní příležitosti. Nachází se zde také jedna z nejvzácnějších památek uložených v broumovském klášteře. Je jím kopie Turínského plátna z roku 1651. Na světě jich je celkem 42, avšak jen pět z nich bylo vytaženo přímo z originálu tak, jako byla právě broumovská kopie. Zajímavostí je, že pro svět byla znovuobjevena až v roce 1999 v úkrytu v kostele sv. Vojtěcha.

Neobvyklou příležitostí je návštěva opatské knihovny. Bohatě zdobený prostor je od podlahy až ke stropu zaplněný starými svazky. Celkem se jich zde nachází na 17 tisíc, přičemž nejstarší pochází z roku 1475. V knihovně jsou také uloženy tzv. zakázané knihy, k nimž měl v minulosti přístup jen opat kláštera.

Prohlídka je završena návštěvou sakrálního prostoru kostela sv. Vojtěcha. Bohatě zdobený interiér, v němž se dodnes konají bohoslužby, pochází z dílny nejvýznamnějších barokních stavitelů Kryštofa a Ignáce Kiliána Dientzenhoferových. Ti po sobě na Broumovsku zanechali ještě další kostely, dnes souhrnně označované jako Broumovská skupina kostelů. V letošním roce se staly ná-

rodní kulturní památkou. Návštěvníky ohromí duchovní atmosféra a donutí je na chvíli spočinout v dřevěných lavičkách. Elegantní štuková výzdoba, sochy svatých, nástenné a stropní fresky a zlatě zdobené dřevorezby, to všechno táhne pozornost návštěvníků vzhůru. Svá díla zde zanechali například sochař Jan Brokoff či malíř Petr Brandl.

Klásterem Od sklepa po půdu

V podzimních a zimních měsících nabízí klášter Broumov speciální prohlídky, které se konají dvakrát měsíčně. Pod jménem Od sklepa po půdu vezmou návštěvníky kromě tradičních míst do jindy nepřístupných klášterních prostor. Ohromná půda i rozlehlé sklepy dýchají svojí specifickou atmosférou, lidská noha do nich nevzkročí často. O tyto prohlídky bývá velký zájem, proto je nutné si jejich návštěvu rezervovat na pokladně prohlídkového okruhu na telefonním čísle 733 739 726 nebo e-mailem na: pruvodci@klasterbroumov.cz. Na listopad jsou vypsané termíny 5. a 19. od 10 hodin. V prosinci proběhnou 3. a 17. též od 10 hodin. Prohlídky Od sklepa po půdu se budou konat dvakrát měsíčně také v lednu, únoru i březnu, přesný termín je však nutné ověřit na pokladně prohlídkového okruhu. Vstup-

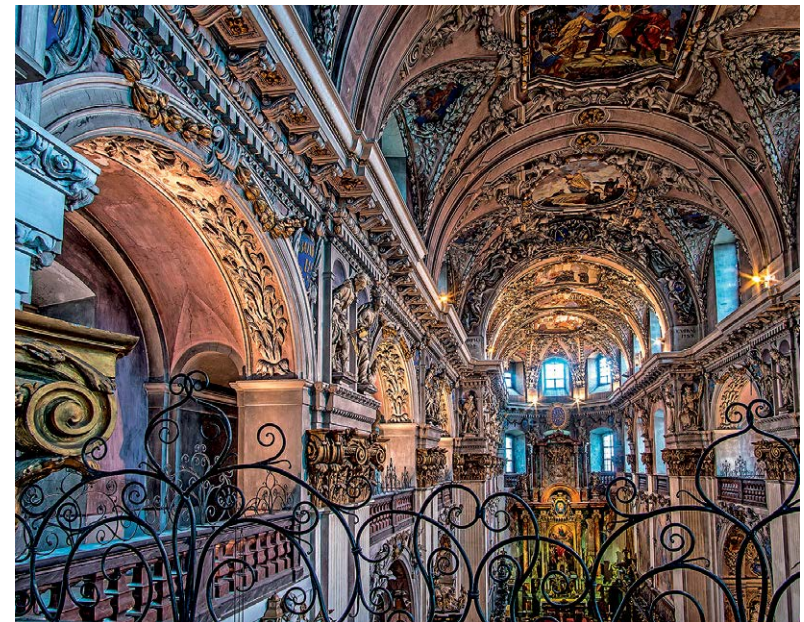
né je 320 korun – dospělá osoba, 280 korun – snížené vstupné.

Centrum kultury i vzdělanosti

Stejně jako v minulosti je i současný život kláštera naplněn především kulturou a vzdělaností. Vzdělávací a kulturní centrum Broumov, které v klášteře sídlí, pořádá během celého roku množství kulturních a vzdělávacích akcí pro dospělé i děti. Celoročně je možné navštívit výstavy v Dětské galerii Lapidárium, jež svojí koncepcí otevírá svět umění dětskému divákovi i dospělým. V nabídce galerie jsou nejen výstavy, ale také workshopy pro děti. V klášterní Kreslárně se v průběhu podzimu a zimy konají koncerty pod hlavičkou ArtCafé (jejich přehled najdete v samostatném článku). Do Broumova tak díky nim pravidelně přijíždějí známí jazzoví, popoví či folkoví hudebníci. Všechny akce najdete na webových stránkách kláštera www.klasterbroumov.cz v kalendáři akcí.

Adventní trh v klášteře

Velmi oblíbenou a tradiční akcí je Adventní trh v broumovském klášteře. Pravidelně se koná na zlatou adventní neděli, letos vychází na 18. prosince. Návštěvníci zde mají

každým rokem možnost vybrat z pestré nabídky lokálních broumovských produktů, seznámit se s nejrůznějšími tvůrci, potkat se s přáteli. Barokní prostředí klášterního nádvoří krásně dokresluje vřelou adventní atmosféru, tu podtrhuje ještě prodej horkých

nápojů a dalších dobrot. Adventní atmosféru lze vyladit také Adventními a Silvestrovskými prohlídkami kláštera.

Michaela Pichová,

foto Oldřich Jenka a Kateřina Ostradecká

Broumovsko

Český ráj

České Švýcarsko

Zimní ticho skalních měst

www.skalnimesta.cz

Projekt Slední mládeže České republiky byl realizován za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Region Broumovsko

Česká republika

ČESKÝ RÁJ

www.skalnimesta.cz

Zimní splíny zaženou koncerty ArtCafé

Za okny fučí meluzína, ale uvnitř Kreslírny v broumovském klášteře je příjemné teplo... Hraje tady hudba, na stolech svítí svíčky a chuťové pohárky si libují nad šálkem výborné kávy nebo orosenou sklenkou vína z klášterních Benediktinských sklepů. Ano, přesně takhle by se dala popsat atmosféra koncertů pravidelného hudebního cyklu ArtCafé, které se v klášteře konají po celý rok, a tedy i v zimních měsících.

Vystoupení českých i zahraničních umělců se konají obvykle ve středu večer, dvakrát nebo třikrát měsíčně. Do kláštera jsou zvány kapely různých žánrů, nejčastěji však jazzového, bluesového, folkového či podobného zaměření. V improvizovaných prostorách kavárny v komorním sále Kreslárna pak mohou svým posluchačům nabídnout nevšední hudební zážitky. Během letošního listopadu v klášteře vystoupí například skladatelka a klavíristka Kristina Barta se svým kvartetem nebo nové české instrumentální kvarteto z Ostravy Point of Few.

Pravidelní návštěvníci koncertů se mohou stát členy klubu ArtCafé a získat tak možnost výhodného vstupného a zaslání e-mailových pozvánek. Program ArtCafé najdete v kalendáři akcí na www.klaster-broumov.cz.

Kateřina Ostradecká,
foto Václav Matějčák

Měděný důl Bohumír ideální zimní turistická atrakce

V loňském roce zůstala poprvé brána otevřená i pro zimní návštěvníky neobyčejné turistické zajímavosti – Měděného dolu Bohumír v Jívce, jen pár kilometrů od historického městečka Stádkov nebo Adršpašsko-teplických skal.

Zima ukázala, že opravdu velká spousta návštěvníků Broumovska ráda na chvíli odloží lyže nebo sánky a zajela si prohlédnout zdejší skály nejen z výšky, ale i z tajuplných hlubin. V temných chodbách starého měděného dolu se navíc mohou přichozí na chvíli i trochu ohřát a ukrýt před případným nepříjemně vlhkým nebo chumelením.

Návštěvníci se během prohlídky asi třístametrové trasy důlním podzemím mohou s blikajícími světelnými alespoň na krátkou dobu vcítit do atmosféry náročné práce havířů, kteří ze zdejších tvrdých hornin po sto let ručně kutali úzké mazlavé sloje měděné rudy. Děti si zase mohou v tajuplných chodbách zahrát na malé permoničky. Techničtější zaměření návštěvníci určitě ocení komentovanou prohlídku různých druhů důlní výztuže, vybavení, ukázkou s vysvětlením technologie tehdejší těžby nebo možnost bližšího prozkoumání barevných minerálů rudních slojí. Pro školní výpravy je prohlídka dolu názornou ukázkou dnes

již zanikajícího chlapeckého povolání i neobyčejnou přírodovědnou exkurzi. Adrenalinovější návštěvníci se pak mohou těšit také na závěrečný výstup z podzemí po svislých dřevěných žebřících větracím komínem. Jako bonus je navíc možné se při vhodných mrazivých podmínkách pokochat i magickou ledovou výzdobou ve vstupní štolě.

Takže neváhejte a přijďte také objevit kouzlo našeho podzemí. Rádi vás přivítáme našim hornickým pozdravem „Zdař Bůh“!

Více najdete na www.djs-ops.cz.

Zimní pozvánka do Teplických skal

V letošním roce během letní sezóny navštívilo naše skály téměř dvakrát více lidí než v roce 2021, což nás samozřejmě těší. Velkou radost máme i z toho, že se sokolu stěhovavému podařilo vyvést mláďata, a tak téměř dvouměsíční omezení vstupu do oblasti Chrámových stěn nebylo zbytečné.

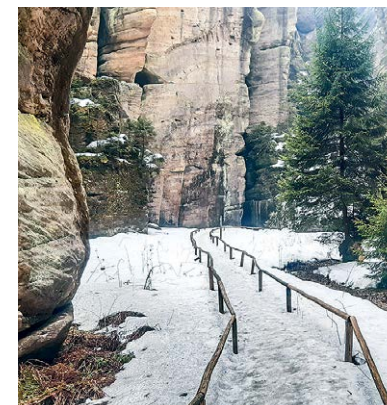
Navíc uzavření části okruhu návštěvníci chápali a nevyskytly se téměř žádné negativní odezvy. Turisté, kteří navštívili Teplické skály poprvé, odjížděli spokojeni a slibovali, že se k nám určitě vrátí.

Tak proč ne třeba v zimě? Podle možností bude okruh skalami udržován, ale pořádná obuv a nesmeky jsou i tak nutností. Nikdy předem nevíme, co si počasí pro nás připraví. Na druhou stranu, zachumelené skály mají neuvěřitelnou, téměř až magickou atmosféru. V zimních měsících je poplatek za užití okruhu snížený. Pokud povětrnostní podmínky nedovolují okruh udržovat, poplatek se nevybírá vůbec. Vstup do skal je pouze na vlastní nebezpečí a je třeba dbát zvýšené opatrnosti. Turisté se mohou občerstvit v hotelu Orlík, který se nachází u vstupu do skal.

Kulturní informační středisko v Teplicích nad Metují (č. p. 13) je denně otevřené i v zimních měsících. Pořádáme sváteční dětské dílničky, můžete zde získat informace o sportovním a kulturním dění v okolí, celoročně jsou k vidění i výstavy obrazů a fotografií. Zakoupit lze jak suvenýry, tak i některé regionální produkty, trička, upomínkové předměty se symboly jednoho z nejznámějších horolezeckých festivalů, který se koná každoročně poslední víkend v srpnu. Jedná se samozřejmě o Mezinárodní horolezecký filmový festival, jehož ročník se letos vyšplhal na číslo 39, takže příští rok nás čeká kulatá 40!

Beata Radoňová

Apartmány Ve mlýně

- Baby friendly • Domácí pohoda a klid
- Zahrada s ohništěm, grilem a dětským vybíáním
- Půjčovna kol • Domácí čerstvý chléb
- Bylinková a jahodová zahrádka

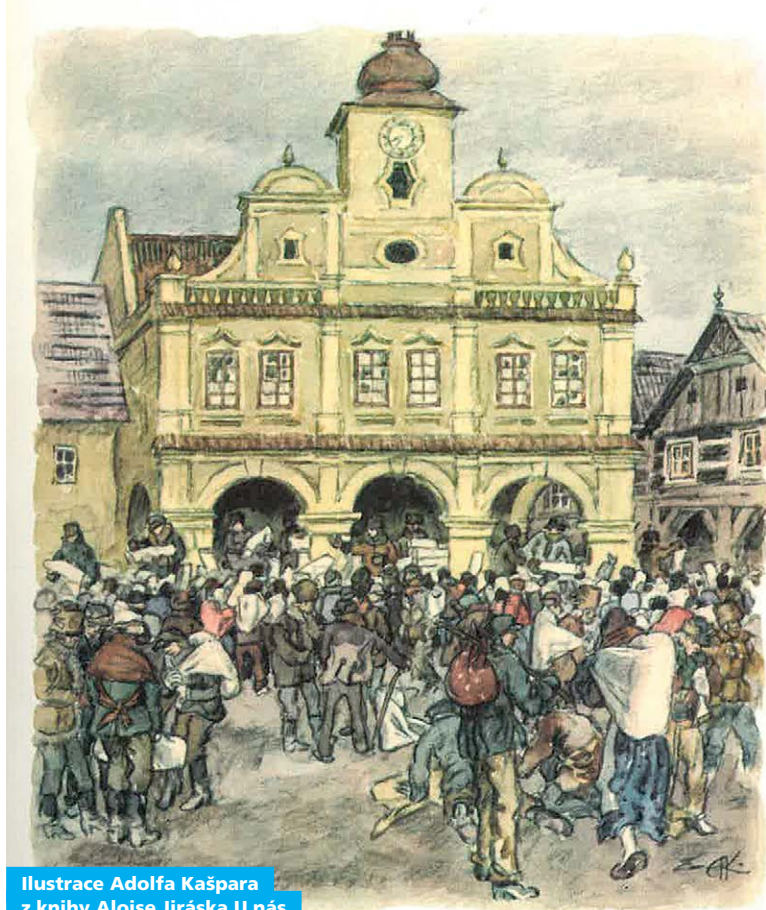
Palackého 16, Teplice nad Metují
mobil: +420 775 649 481, e-mail: info@mlynteplce.cz
www.mlynteplce.cz

Police nad Metují je svěbytné město. Jeho dějiny a životní styl jsou zcela rozdílné od sousedního Broumova, ale nemají mnoho společného ani s nedalekým Hronovem. S vesnicemi v okolí a na vedlejším Machovsku tvoří osobitou enklávu, která má i svůj vlastní jazyk. Police se v něm označuje jako Kvíčerov.

Čtení o Polici nad Metují

Ilustrace Adolfa Kašpara z knihy Aloise Jiráska *U nás*

Proč tomu tak je, vysvětluje botanik a literát **Václav Větrníčka** (1938) v knize *Poutník okouzlený rodnou zemí* (2010): *Za soumraku se v Kvíčerově říkávalo „Přijďte kvíčerou poudat.“ Prej se tak poudávalo ještě snad před válkou. V druhé polovině 20. století se poudáci někam vytratil, zato se v městečku omladina večer scházela a kašnila. „Poť kašnit!“ [...] A tak za teplých letních podvečerů se mladí Kvíčerači scházeli u kašny na náměstí.*

Osobitě městečko s okolím se vždy těšilo zájmu umělců. Zajížděl do něj Adolf Kašpar i Antonín Hudeček, letní pobyty zde trávil F. X. Šalda, od dětství ho znal a po celý život navštěvoval Alois Jirásek, který do něj umístil několik svých děl, především významnou povídku *Sousedé*. Jejich vzpomínky a názory na Polické, jak se později dočteme, však nebyly vždy jen příznivé.

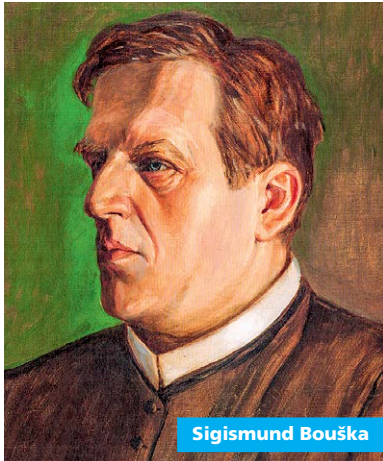
Věhlasný historik **Václav Vladivoj Tomek** (1818-1905) Polici považoval za svůj druhý domov. Bodejť by ne: ve svých sedmnácti letech sem přišel coby domácí učitel, o dvanáct let později si odtud jako

manželku odvedl sestru svého žáka. Polici pak pravidelně navštěvoval po celý svůj dlouhý život. Když mu odešli všichni zdejší blízcí, pořídil si byt v Hořejší, dnes Tomkové ulici. V předmluvě k svým *Příběhům kláštera a města Police nad Metují* (1881) napsal: *Police jest místočko skrovné v horách, do kterého jsem ponejprv přišel jako sedm-*

náctiletý roku 1835 a od té doby počalo se mě stále spojení s ním svazky přátelství a příbuzenství i obecné přízně v milém obyvatelstvu. Listujeme-li svazky jeho *Pamětí* z mého života (1904-1905), na Polici mnohokrát narazíme téměř v každé kapitole.

Mezi Tomkovy polické známé patřil i kněz a literát, významný představitel uměleckého směru Katolická moderna, **Sigismund Bouška** (1867-1942). V Polici strávil deset let jako kaplan, deset let byl později farářem v blízkém Bezděkově. Městu v knize *Děti* (1917) věnoval i tyto řádky: *Město v dolinu horskou přikrčené, sedými a červenavými střechami rýsované, počínalo denní život svůj pod hustou mlhou páry a kouře. Bílá kontura kláštera s červenou věžkou a bělostným hájem starých bříz na břítové zvedala se nad střechami domů. A v pozadí rozvlákněná linie hor mizejících až u samé Sněžky a nad linií tou obrovský rov hory Ostaše...*

Na to, jak jeho rodná Police vypadala o pár desetiletí později, vzpomíná věhlasný hudebník **Václav Hybš** (1935): *Bylo tam asi dvanáct řezníků, asi patnáct hospod, hodně pekařů a nejrůznějších krámků se vším možným. Všichni byli soukromníci a kupodivu se všichni dobře uživil. Třeba každý řezník byl specialista na nějaký výrobek, který jste jinde nekoupili. Jeden měl skvělé párky, druhý šunkový salám, samozřejmě maso měli všichni. A těch cukrářů co bylo na náměstí! V neděli měli plno. Věděli jsme, kde mají co dobrého, kam zajít, když máme na něco*

Sigismund Bouška

chuť. (Věnceslava Dezortová: *Václav Hybš – Legenda populární hudby*. 2010.)

Knihkupec a písmák **Antonín Krtička**, s literárním přídomkem Polický (1880-1952), byl zapáleným místním patriotem. Sepsal několik knih pověstí z Policka. Do nejznámější z nich *Báje a pověsti z kraje Jiráskova* (1925) zařadil i příběh o založení Police mnichem Jurikem, který do zdejší pustiny přišel jen s biblí, a zakončil ho pozoruhodnou větou: *A tak obětavostí Jurikovou a jeho následovníků vyrostla naše krásná Police, která dnes, díky rozumné obecní správě, se druží po bok k nejuzácnějším městům naší milé české vlasti...*

Ne všichni literáti však sdíleli Krtičkovo nadšení. Skepticky se k Polickým vyjádřil již kněz **Josef Bonaventura Pitr** (1708-1764), reálná postava z Jiráskovy povídky *Sousedé*, barokní vlastenec a také muž, který se dobře vyznal v církevní politice a byl osobním zpovědníkem císařovny Marie Terezie (dnešní řečí tedy „žádné ořežavátko“). Od roku 1737 působil osm let v polickém klášteře. Ve spisu *Pietas benediktina* (1751) Polici líčí jako *překrásné město s okolím*. Zachoval se však i dopis, ve kterém Pitr píše: *Ale Poličti ublídají, že jak P. Bonaventura z Police vykročí, všechno hynouti bude. Dost jsem se ve dne v noci napracoval. Což ale přitom vystátí musím,*

Polická Krčma

jaké závisť, jaké útržky atd., to sám Bůh ví. Ale nechme psy štekati. Také štekali na Krista Pána.

Zmíněný **Sigismund Bouška** v povídce Pan velebný z knihy *Děti* popisuje skutečné večery v polické Krčmě s přednáškami a diskusemi a přibližuje i konec těchto sousedských setkání: *Hrubá slova, jež [Záviš – Bouškova autobiografická postava] sklídl za dobrou vůli svou, ho zabolela, odešel, aby se už nevrátil. Zisk, závist, pivo zničily tu rovnoprávnou republiku krčmářskou.*

Zmínky o Polici a jejích obyvatelích nacházíme i v Bouškově korespondenci. Například knězi Karlu Dostálu-Lutinovi v roce 1899 líčil zdejší klima: *Mám novou práci jednatele ve zdejší Besedě čtenářské. Ale nic se tu neče. V Besedě se mluví o kuchyni, pivu a kartách.* A roku 1911 napsal spisovatel a knězi Jindřichu Šimonu Baarovi: *V Polici jsem byl spokojen v duchovní správě. Lidé mě tam měli rádi. A farář zárlil na mě jako ďábel. Druhý kaplan držel s ním a kuchařkou proti mně. Kuchařka byla vtělený ďábel, intrikánka zlá a pomlouvačná, do očí sladce limonádově přivětivá a pokorná. A zatím! Stopovali každý můj krok. Bylo to hotové peklo.*

Letní měsíce válečných let 1916 a 1917 trávil v Polici významný literární teoretik a kritik **František Xaver Šalda** (1867-1937), který sám i tvořil. Povídku První ořesy z knihy *Život ironický a jiné povídky* (1912) umístil právě do Police, byť to v příběhu není otevřeně uvedeno. *Kraj měl svou architektiku, ale byla těžká a temná jako duše jeho obyvatelů.* [...] *Lid robotil od světa do tmy; řídký mu byl úsměv, neznámé pohodlí, vzácná rozkoš,* čteme

Ačkoliv je téměř na konci světa v těsné blízkosti polských hranic, je významnou památkou adršpašsko-teplického regionu. Kostel Nejsvětější Trojice ve Zdoňově je zmiňován v gruntovních knihách kolem roku 1384, proto patří mezi nejstarší kostely Broumovska.

Na stavbě chrámu můžeme sledovat proměnu stylů od pozdní gotiky přes renesanci a baroko. Nejdůležitějším obdobím kostela byla jeho přestavba na přelomu 16. a 17. století, kdy adršpašské panství vlastnili Bohdanečtí z Hodkova. Adam Abraham Bohdanecký na svém panství vybudoval důstojné šlechtické sídlo – zámek v Adršpachu, který dokončil v 90. letech 16. století, a zároveň s ním se rozhodl přestavět původní farní kostel ve Zdoňově. Za možného autora přestavby je označován architekt a stavitel Carlo Valmadi, což není doloženo písemně, ale usuzuje se tak na základě shodných ar-

chitektonických rysů, které vykazují kostely připisované tomuto staviteli na Trutnovsku (např. v Horním Maršově, Hostinném, Rudnicku nebo Dolní Olešnici).

Duchovní správci jsou doloženi v tomto kostele od r. 1610. Prvním z nich byl luteránský kněz Mikuláš Weidenhofer. v jejím úvodu. V exaltovaném příběhu nešťastného maloměstského manželství hraje významnou roli kněz ze zdejšího kláštera, proslulý svůdce, jehož inspirací dost možná byl zmíněný S. Bouška a jeho proslulé milostné eskapády. Vrcholem prózy je scéna, v níž se dav z maskarního plesu snaží kněze, kazícího měšťanské dcery a paní, lynčovat a prožívá přitom dosud nepoznané vzrušení. Půl roku 1950 strávil jako učitel v polické škole spisovatel **Josef Škvorecký** (1924-2012). V dopisech příteli Lubomíru Dorůžkovi publikovaných v knize *Psaní, jazz i bláto v pásech* (2007) píše, že Police nad Metují je *město nad nejvyšší mírou blbé, krz které notabene ani ta Metuje neteče.* [...] *Dali mi k učení všechno, co se učít dá. Učím tedy matematiky, přírodopis, zeměpis, dějepis, češtinu, politickou výchovu a prozatím všechny zpěvy. Já jsem si to ovšem taky vynabradil, a to tím, že od rána do večera hlaholí polická škola zpěvem spiritudlů a blues.* [...] *Třeba při matyce, když mi u tabule plave kluk nebo holka, a já, jelikož s příkladem taky nemůžu hnout, musím je jednoho po druhém vyřázet, až to někdo vypočítá, nebo až zazvoní.* [...] *Holkovský dorost je tu pod kritiku, sojva jsem byl s jednou holkou ze čtvrtého ročníku v biografu, už na mě bylo udání u inspektora. Že by opravdu duše zdejších obyvatel byla těžká a temná, jak píše Šalda? Podotkneme, že jedna ze Škvoreckého polických žákyní, budoucí paní inženýrka, ho později navštěvovala i na vojné v Milovicích a její obrázek se objevil na obálce prvního torontského vydání *Prima sezóny*, stejně jako v bilančním *Samožerbachu*, kde je k němu připsáno *Jedna z těch, co u nich Danny neměl (moc) štěstí.**

Kostel Nejsvětější Trojice ve Zdoňově

chitektonických rysů, které vykazují kostely připisované tomuto staviteli na Trutnovsku (např. v Horním Maršově, Hostinném, Rudnicku nebo Dolní Olešnici).

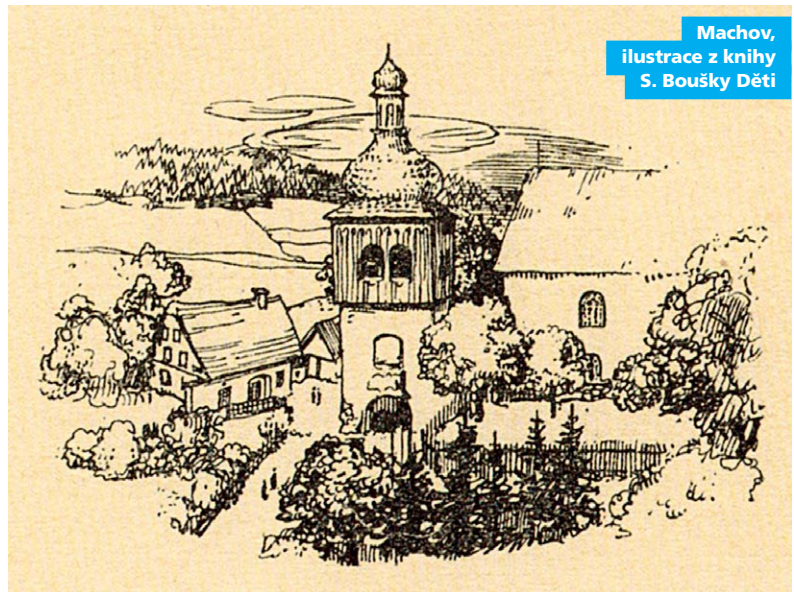
Pro zajímavost, ke Škvoreckého polickým žákům patřil i zmíněný hudebník Václav Hybš.

A současný literát **Pavel Frydrych** (1977) *Police. Moje Police. Na tohle městečko nedám dopustit. Ale žít se tady asi (pro mě) nedá.* [...] *Mám to tady fakt rád, ale na život to není,* čteme v jeho románu *Poznámky k surrealistickému autoportrétu* (2010), v němž ke čtenářům vtrhl sex, drogy a rokenrol. Dnes v Polici spokojeně žije, je ředitelem Muzea stavebnice Merkur a Muzea papírových modelů, zároveň vede kulturní spolek Apeiron.

Spolu s Václavem Hybšem je bezesporu nejznámějším Poličákem legendární horolezec **Miroslav Šmíd** (1952-1993).

Jeho polický patriotismus vedl i k tomu, že přestože světlo světa spatřil v broumovské porodnici, jako místo svého narození vždy uváděl Polici. O jeho vztahu k Polici svědčí i slova z deníku napsaná v roce 1992 v základním táboře pod Mount Everestem a publikovaná v knize *Cesty a návraty* (2008): *Je to paráda mít někde takový dobrý základní tábor, odkud se dá vyřázet i do horoucích pekel a zase se tam i z dlouhodobý tramtárie vracet. Kdo něco takového má, je šťastnej člověk. A já mám – svoji Polici a starý dům na náměstí. To je a bude moje sídlo, můj základní tábor. Tam se budu, dá-li Bůh, vracet z divokého světa a vyprávět dětem svoje historky. Díky za to, že to mám...*

Ukázky vybral a okomentoval Jan Meier

Machov, ilustrace z knihy S. Boušky *Děti*

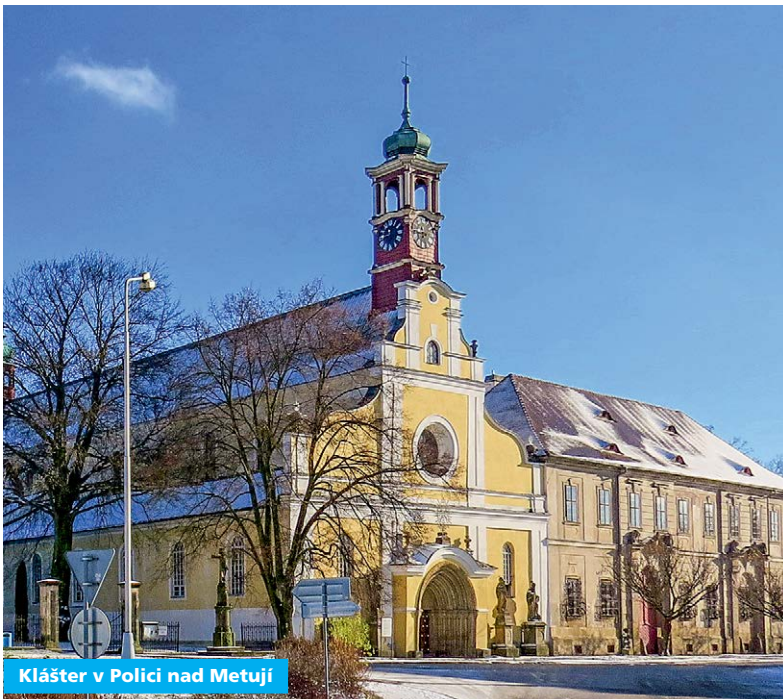
vojenské jednotky kpt. Svobody v Teplicích nad Metují pod Kraví horou dne 20. července 1945.

Vzhledem k tomu, že církev nemá dostatek finančních prostředků na záchranu tohoto kostela, darovala jej Spolku Trinitas, který se od roku 2020 snaží toto výjimečné místo zviditelnit kulturními akcemi, které zde pořádá. Díky spolku byla střecha kostela zaplachtována, neboť původní střešní krytina je v havarijním stavu, stejně jako je narušena statika kostela. V nejbližší době bude zpracován hydrologický stavební průzkum. Díky aktivitám spolku bylo provedeno zaměření kostela a zpracována projektová dokumentace na střechu kostela a statické zajištění kostela.

Spolek usiluje o to, aby byl tento neobyčejný objekt zachován i dalším generacím, proto je každá pomoc vítána. Pro záchranu kostela je zřízena veřejná sbírka s transparentním účtem **2002000222/2010** u Fio Banky. Činnost spolku můžete sledovat na facebookovém profilu Kostel Nejsvětější Trojice ve Zdoňově – Spolek Trinitas.

Za jakoukoliv pomoc při záchraně kostela Nejsvětější Trojice ve Zdoňově jsme nesmírně vděční, děkujeme!

Denisa Pavlová a Miroslava Moravcová

Klášter v Polici nad Metují

Mohutná stavba, která připomíná svou mnohaletou tradici.

Fabrika na zážitky

Kde se továrna vzala?

V roce 1852 byla rodinou Walzel (pocházející z Vižňova) otevřena v Meziměstí nová tkalcovna. Josef Walzel vyvážel do Slezska plátno a zpět vozil strojovou přízi. Podnikání se dařilo, továrna se mohla pyšnit 300 za-

městnanci. Časem bylo dostavěno i bělidlo, továrník dokonce věnoval obci školní budovu. Od roku 1940 však budova chátrala, v 80. letech 20. století sloužila jako sušička obilí. Obec měla dvě možnosti. Buď budo-

vu nechat zbourat, nebo ji v dezolátním stavu prodat. Naštěstí došlo k druhé variantě a budova byla zrekonstruována. Cíl byl jasný – vytvořit místo aktivního odpočinku a obchodu.

Povedlo se!

Centrum Walzel bylo otevřeno v pátek 13. 12. 2013. Objekt dostal nový kabát jak zvenčí, tak zevnitř. Nynější majitel se snažil zachovat určité historické prvky, jako jsou například mřížková okna. Rekonstrukci připomínají fotografie umístěné na chodbě v přízemí budovy.

Přízemí slouží komerčním účelům. Vznikla zde restaurace Švejk, víceúčelový sál, prostory pro prodejnu potravin COOP, solná jeskyně, salonek... Jednotlivá patra jsou propojena výtahem.

Nezapomenutelný Švejk

Restaurace podporuje místní farmáře a vaří jedinečné české recepty převážně z místních surovin. Vymýšlí různé kulinářské zážitky, jako jsou Slavnosti českého piva a polských klobás nebo Vinná brána – kde můžete

ochutnat desítky vín z moravských a českých vinařství. Na tradičním menu naleznete pomalu pečenou vepřovou krkovičku na soli, kmínu a česneku, podávanou na krající voňavého chleba s hořčicí a beraním rohem. Už máte chuť? Co zkusit pravou kulajdu s vejcem?

Fabrika žije po celý rok

Pro firemní večírky, akce, zábavy, delikatesní rauty, narozeninové párty, catering... si lze v budově pronajmout salonek.

Ve druhém a třetím patře najdete akční místnosti! Vyzkoušejte nejmodernější bowlingovou dráhu! Díky mantinelům pro děti se mohou naučit koulet i ti nejmenší. Pusťte si svou oblíbenou písničku v BarBoxu. Zahrajte si fotbal, kulečník nebo fotbalpool. Je toho málo! Neváhejte prozkoumat laserovou střelnici! Můžete

se protáhnout ve „fitku“ a zkusit svou sílu na horolezecké stěně vysoké 13,5 m a nebo boulderingu (lezení bez jištění, pohodlný pád zajistí měkká výztuž pod stěnou). Pokud se moc unavíte, odpočínáte si v solné jeskyni s příjemnou masáží.

Potřebujete ještě větší akční vzrušení?

Navštivte nejmodernější komplex krytých střelnic ve střední Evropě. Střelba je pod vedením zkušených instruktorů možná pro všechny i bez zbrojního průkazu.

Během roku je kulturní program v Centru Walzel opravdu nabitý. Plesy, jarmarky, ochutnávky, diskotéky a nápadité menu ve stylové restauraci.

Ať je hezky nebo zima, „Walzlovka“ je vždycky prima.

CENTRUM WALZEL

MEZIMĚSTÍ / EST. 1852

Švejk

střelnice

bowling

stěna

fitness

střelnice

solná jeskyně

vinotéka

coop

WWW.FABRIKA NA ZÁŽITKY.CZ

KOUSEK OD VÁS

Výročí sportovce Emericha Ratha

Stránky letošního Zimního Broumovska 2022/2023 jsou ideálním místem k připomenutí si osobnosti Emericha Ratha. K tomuto všestrannému sportovci, u jehož jména lze nalézt přízviska jako První broumovský Evropan či méně vznosné Jára da Cimrman česko-německého sportu, se v letošním a příštím roce váží hned tři významná jubilea – 140. výročí jeho narození, 60 let od jeho úmrtí a v březnu 2023 to bude také již 110 let od známého lyžařského závodu na 50 km v Krkonoších, kterého se Rath zúčastnil a při kterém zahynul Bohumil Hanč a Václav Vrbata.

V článku jsou použity fotografie ze života Emericha Ratha

Emerich Rath se narodil 5. listopadu 1883 v Praze jako druhorozené dítě do rodiny chudého německého ševce. O čtyři roky později se Rathovi stěhují do Broumova, kde se malý Emerich začíná věnovat svému celoživotnímu koníčku – sportu. Když si jako desetiletý žák místní obecné školy poprvé nasadil ski, uměl už dávno bruslit a plavat. S klukovským zápallem sjížděl kopce nad Broumovem a podnikal časté výlety k hranicím s Pruskem. Na svůj styl později vzpomínal: „V technice jsem byl samouk. Měl jsem jednu dlouhou bambusovou hůl, s jejíž pomocí jsem se odrážel i brzdil jakýmsi švihem, podobným pozdějšímu telemarku.“

Svá jinošská léta již trávil opět v Praze jako kupecký učeň ve známém železářství U Rotta. Tehdy se jeho sportovní zájem rozšířil o atletiku, fotbal, veslování či pozemní i lední hokej. Jako atlet exceloval v běhu a chůzi na dlouhých tratích. V roce 1905 zvítězil v chodeckém závodě z Liberce do

Ústí nad Labem, když 108 km dlouhou trať urazil za 12 hodin a 27 minut. Mnohokrát se účastnil závodu v silničním běhu Běchovice – Praha, poprvé v roce 1904 a naposledy roku 1954. Výsledný Rathův čas na desetikilometrové trati se za půl století zhoršil pouze o 20 minut. Nejlepší výsledek v maratonu zaznamenal v Berlíně v roce 1907, kdy zvítězil v čase 2 hodiny a 55 minut, v této disciplíně soutěžil také na letních olympijských hrách v Londýně (1908) a Stockholmu (1912). Ratha proslavila rovněž vojenská disciplína, při níž se závodilo v chůzi na 50 km s výzbrojí o váze 30 kg. Vrcholný podnik, jakési mistrovství, vyhrál celkem jedenáctkrát v řadě.

Hlavní sportovní doménou však pro Emericha Ratha, který miloval hory, byly zimní sporty. Okusil téměř všechny, jedinou výjimku tvořilo snad krasobruslení. Závodil v rychlobruslení, hrál hokej a především lyžoval. V roce 1907 se ve Vysokém nad Jize-

rou zúčastnil Mistrovství zemí Koruny české a vyhrál překážkový závod na 1 km, jako druhý skončil na desítku i na dvoukilometrové trati. Pro lyžařského eléva a samouka to bylo ohromné vítězství, zvláště když si uvědomíme, že v jednom dni startoval ve třech závodech. Sám na mistrovství ve Vysokém zavzpomínal: „*Díky atletické přípravě jsem byl dobrý na běh a vyrovnal jsem technické nedostatky lyžařské houževnatostí. Jel jsem na turistických lyžích 7,5 cm širokých na bačkorové balatě. Hole jsem měl podvojně, jasanové, daly se složit pro jízdu ze svahu, zvanou na koštěti. Jen Hanč jel tenkrát ve Vysokém ještě s jednou dlouhou hůl bambusovou.*“ Právě s Bohumilem Hančem, nejlepším krkonošským lyžařem, se Rathův osud tragicky protnul při závodech o Velikonočních roku 1913.

Tehdy se v Krkonoších 24. března konal 8. ročník mezinárodního padesátikilometrového závodu v běhu na lyžích. Na start u Labské boudy se v rychlostní kategorii (2. kategorií byl méně náročný závod turistický) postavilo šest lyžařů – čtyři Češi a dva Němci, jedním z nich byl Rath. V průběhu závodu se původní slunečné jarní počasí změnilo ve sněhovou vichřici. Při startu bylo teplo, slunce svítilo, nikdo si nevzal ani čepici a rukavice, závodníci jeli pouze v košilích. Později však začalo mžít, mžén pak přešlo v prudký liják a foukal ostrý mrazivý vítr. Emerich Rath odstoupil již po 1. kole a poté, co se pořadatelský výbor rozhodl závod kvůli vánici předčasně ukončit, zůstal na trati již pouze Bohumil Hanč, který špatně pochopil signály od traťového kontrolora na Violíku a pokračoval dál. Když v předpokládaném čase nedokončil 2. kolo, ostatní se ho vyrazili hledat. Ze záchranné výpravy to byl právě Rath, který na vyčerpaného Hanče narazil u Zlatého návrší. Odepnul mu lyže a snažil se ho nést, sních byl však mokrá od deště, takže se oba při každém kroku bořili do závějí. Proto ho posadil k tyči hřebenové cesty a spěchal zpátky na Labskou boudu pro pomoc. Šest záchranářů se saněmi sice nebohého Hanče brzy našlo, ale ten již nežil. Neumrl, ale selhalo mu srdce. Další obětí závodu, i když ne z řad závodníků, byl Hančův nejlepší kamarád Václav Vrbata, který mu půjčil svůj kabát a čepici a sám pak umrl.

O celé události napsal v roce 1954 František Kožík knihu Synové hor, ve které Emericha Ratha charakterizoval jako přítele a sportovního soupeře Bohumila Hanče. Podle této knihy o dva roky později natočil režisér Čeněk Duba stejnojmenný film, který však již důležitou Rathovu úlohu při záchraně Hanče naprosto ignoroval. Eme-

rich Rath při natáčení filmu působil ale spíš jako poradce a dostal v něm malou roli hajného. Mnohem autentičtější pohled na události z roku 1913 pak přinesl film Poslední závod režiséra Tomáše Hodana, který měl premiéru na jaře 2022 a v němž je vyprávěčem celého příběhu právě Emerich Rath.

Vraťme se však zpátky v čase do období 1. světové války. Během ní narukoval Rath do Krakova, odkud ho velení rakousko-uherské armády převezlo jako instruktora lyžování do Alp. I po skončení války zůstal v Itálii, v Bolzanu, věnoval se jízdě na bobech, lyžování a horolezectví, vystoupil na mnoho alpských vrcholcích. V roce 1923 se i se svojí ženou Františkou, roz. Krausovou (sňatek uzavřeli již roku 1912), vrací do Prahy, kde vede sportovní oddělení Rottova železářství. O šest let později se osamostatnil a otevřel si vlastní obchod se sportovním zbožím v pasáži mezi Ovocným trhem a ulicí Na Příkopě (po rekonstrukci v roce 1996 nesla jeho jméno, v novém tisíciletí se pak její název

z komerčních důvodů změnil na Pánskou pasáž). Rath ve svém obchodě nabízel všelkeré vybavení pro lyžaře, hokejisty, bruslaře, sánkaře, zkrátka pro všechny milovníky venkovních sportů, ale i trampingu. Vedle podnikání stále aktivně sportoval a stal se z něj vášnivý tramp. K táborákům chodil v indiánském obleku s čelenkou a tomahawkem a získal přezdívku Šedivý vlk. Za protektorátu ve skladu svého obchodu skrýval židovského mladíka Borise Efenberga, který se tak díky odvaze manželů Rathových dožil konce války. Sám Emerich Rath, i když byl Němec, se za okupace nepřihlásil k říšskému občanství, a proto nebyl po osvobození zahrnut do odsunu na rozdíl od většiny německého obyvatelstva v Československu. Po únoru 1948 mu však komunisté zabavili obchod, obvinili ho z propagace amerikanismu a odsoudili na rok do vězení. Po propuštění bral nejnižší možný důchod a živil se všelijak – brigádami, prodejem svých sbírek, pořádal přednášky na školách. Na osud si však nestěžoval. „*Byl veselý a dobrosrdečný, ale po*

smrti své ženy i neukázněný. Když jsem ho napomínala, že jako cukrovkář snědl talíř dortů, jen se smál,“ vzpomínala později jeho sousedka paní Fejgllová. V roce 1960 získal pozvání od Mezinárodního olympijského výboru k návštěvě olympiády v Římě, kam se celoživotní sportovec Rath chystal dojet na kole. Čeho se však nedočkal, byla výjezdní doložka, a tak z cesty, na kterou se připravoval, nebylo nic. Přátelé mu sehnali místo v domově důchodců v Odolovicích u Benešova. Tam se mu však hrubě nelíbilo, a tak se odstěhoval za svým bratrancem do Broumova, kde kdysi trávil svá dětská léta. Soužití dvou svérázných starších pánů však provázely vyhrcoené konflikty, a tak se brzy z Ratha stává bezdomovec. Spí na la-
vičkách, myje se v kašně na broumovském náměstí. Počátkem září 1962 ho hlídka SNB odváží do domova důchodců ve Stárkově. V té chvíli mu zbývalo pouhých čtyři měsíce života, 21. prosince 1962 umírá na následky infarktu v nemocnici v Broumově ve věku devětatřiceti let. Urnu s jeho popelem pak odvezli Rathovi býva-

lí sousedé Fejglvi a uložili ji na hřbitově v Praze-Motole.

O oživení památky Emericha Ratha se po roce 2000 pokusilo broumovské občanské sdružení Mikroregion Stěna. V listopadu 2003 byla na domě čp. 62 v Soukenické ulici, kde Rath prožil dětství, odhalena pamětní deska a v březnu 2004 na návrh sdružení získal Emerich Rath ocenění Fair play Českého olympijského výboru in memoriam. V Broumově se také několik let pravidelně konal závod v přespolním běhu pod názvem Běh Emericha Ratha, v zimě se stále ještě koná Přejezd Javořích hor Emericha Ratha. Rathovo jméno nese od roku 2015 broumovský sportovní areál. Letošní novinkou je pak výloha domu čp. 228 na Mírovém náměstí, kde se mohou místní i návštěvníci seznámit se životní poutí této nevšední osobnosti, kterou Emerich Rath beze sporu byl.

Pokud se budete chtít o této významné osobnosti dozvědět ještě více, navštivte v prosinci tematickou výstavu ve výstavní síni LokArt v Café Herzog.

Barbora Trenčanská

Zimní Přejezd Javořích hor E. Ratha

KČT Broumov pořádá každoročně lyžařský Přejezd Javořích hor. Letošní zimu se uskuteční jubilejní 20. ročník. Předběžný termín je stanoven na 4. února 2023, záleží však na sněhových podmínkách.

Pokud by sníh dorazil do našich končin později, byl by termín posunut. Proto je potřeba sledovat aktuální informace na www.kctbroumov.unas.cz.

Zimní přechod Javořích hor není určen „svátečním“ běžkařům, na velké části trasy není upravená stopa, protože vede místy, kde by skútr neprojel. Přesto není natolik náročná, aby ji nezvládl průměrný běžkař. Je pořádána na počest pana Emericha Ratha, průkopníka lyžování na Broumovsku. Tento vynikající všestranný sportovec neměl v životě na různých ustlání, čelil mnoha sportovním výzvám, ale musel také překonávat množství překážek, které mu stavěli do cesty závistiví a omezení lidé. Dokázal se se vším čestně poprat. Zkuste i vy, zda jste natolik silní,

abyste zdolali cestu, kterou vám nikdo „neuhladil“, zda dokážete překonat vlastní pohodlnost i přírodní překážky. Trasu můžete zdolat nejen na běžkách, ale také na sněžnicích či splitboardech nebo jiných moderních „přemísťovadlech“. Na Přejezd vyrazí mladí lidé i senioři, cestu zvládli několikrát i sedmdesátníci.

Start Přejezdu je ráno na vlakovém nádraží v Meziměstí, kde každý účastník obdrží mapku. Přes louky směřuje trasa na Pomeznicí, lesem na nejvyšší vrchol Javořích hor – Ruprechtický Špičák (881 m) a odtud po hřebenu Javořích hor na Janovičky. Trasa přes vršky kopců je sice obtížná, ale za slunečného mrazivého počasí překrásná – s výhledy do kraje, mezi smrky a duby ozdobenými třpyty-

cím se krajkovím. Na osmnáctikilometrové trase jsou dva krátké prudké sjezdy, ty většina účastníků zdolává s běžkami na ramenou. Cíl Přejezdu je v restauraci na Janovičkách. Starší nebo méně zdatní běžkaři mohou volit trasu po úbočí Javořích hor. Ta je sice delší, ale zato pohodová, bez prudkých sjezdů. Po odpočinku na Janovičkách většina účastníků dojde na běžkách do Broumova nebo sjede na vlak do Olivětína, je možné také využít linkový autobus z Janoviček do Broumova.

Jaroslava Chaloupková

Národní geopark Broumovsko je tu pro nás pro všechny

Národní geopark Broumovsko je jedním z deseti českých národních geoparků, aktuálně certifikovaných Ministerstvem životního prostředí ČR. Na jaře roku 2022 jsme úspěšně obhájili titul Národní geopark pro další čtyřleté období a letní sezóna jasně ukázala, že atraktivita a aktivity Geoparku Broumovsko začínají vstupovat do širšího povědomí.

Stále větší množství návštěvníků i zdejších obyvatel začíná vnímat, že geopark v současném pojetí není jen ukázková expozice zajímavých balvanů místních hornin pod

širým nebem, ale že se jedná mnohdy o rozsáhlé území s bohatou geologickou historií, odrážející se do současnosti výjimečným přírodním bohatstvím geologického cha-

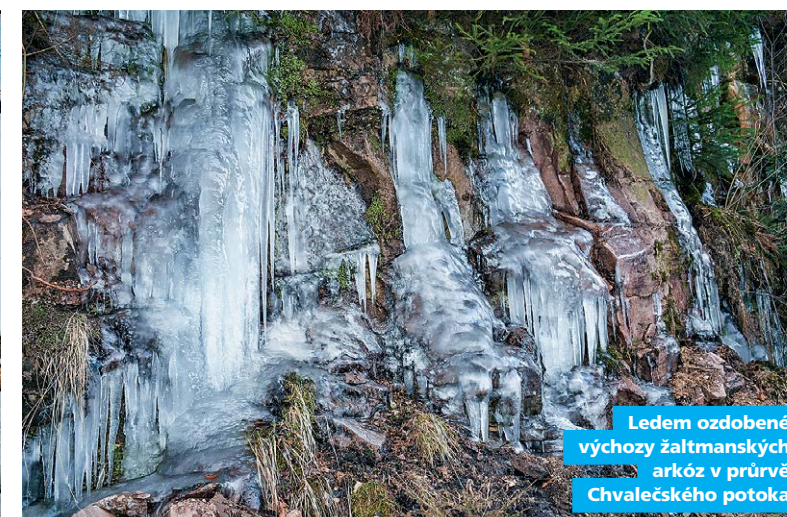
akteru. Toto bohatství se od samého prapočátku stává základem ekonomického a tím i kulturně-společenského rozvoje daného regionu. Pojďme se tedy z tohoto úhlu podívat na Geopark Broumovsko.

Národní geopark Broumovsko, jehož titul zdůrazňuje, že se v rámci České republiky opravdu řadí přírodně a geologicky k našim nejzajímavějším oblastem, se rozkládá na ploše 570 km² přibližně v hranicích geomorfologického celku Broumovská vrchovina. Ta se rozprostírá po celém území Broumovského výběžku a známe ji spíše jako její výrazné dílčí části – Javoří hory s Broumovskou kotlinou, vyhlouben-

nou tokem řeky Sčavy, Polickou pánev s impozantními pískovcovými skalními městy Adršpašsko-teplických skal a Broumovských stěn a tektonicky vyzdvížený hřbet Jestřebích hor, táhnoucí se od Hronova až k Žacléři. A zde se již dostáváme ke geologicko-historickým souvislostem, které si mnozí z nás už zapomněli uvědomovat, a přitom jsou tak důležité pro naši budoucnost. Osídlování dnešního Broumovska způsobily geologické podmínky tohoto kraje. Broumovská kotlina naplněná úrodnými sedimenty ze sopečných hornin dnešních Javořích hor, navíc ze všech stran chráněná hradbami hor, poskytla ideální

Vavřenův pramen ve Velkém Dřevíči

Ledem ozdobené výchozy žaltmanských arkóz v průrvě Chvalečského potoka

podmínky pro zemědělství. Voda řeky Sčavy roztáhla kola vodních mlýnů a bohatě posloužila řadě moderních továren vybudovaných kolem jejích břehů. Různé druhy místních pískovců, stejně jako okolní pevné vyvřelé horniny, se staly hlavním stavebním materiálem s výbornými vlastnostmi a širokým využitím. Všimnout si toho můžeme na zdejších nepřehlédnutelných barokních stavbách, klasicistních stacích nebo měšťanských domech. V Jestřebích horách byly objeveny bohaté uhlonosné vrstvy, dokonce i měděná ruda. Nerostné bohatství zajistilo místním lidem obživu a kraj po staletí prosperoval.

Doba se změnila a změnil se i způsob života na Broumovsku. Unikátní přírodní a geologické bohatství však zůstalo. A to se snažíme v Národním geoparku Broumovsko využívat, uvážlivě, šetrně a v souladu se současným způsobem života ku prospěchu nás všech. Broumovsko se stalo vyhledávanou turistickou destinací. Geoturismus, nově se rozvíjející oblast moderního cestovního ruchu, je právě tím směrem, podporovaným poznávacími a vzdělávacími aktivitami nejen Geoparku Broumovsko, ale také ostatních geoparků u nás i ve světě. Je to nové rozšíření cestovního ruchu a turistiky, přinášející profit celému regionu rozumným využitím zachovaného přírodního bohatství a ostatních geologických a hornických památek, nezřídka pomalu chátrajících, zarůstajících a zanikajících. Geopark není novou institucí za účelem striktní ochrany výjimečných přírodních objektů, ale jeho snahou je významné geologické památky a zajímavosti udržovat,

znovuoživovat a zpřístupňovat veřejnosti jako neobyčejné geoturistické cíle. Tímto způsobem se geopark snaží nevšedními zážitky mezi zapomenutými skalními útvary, ve starých lomech či dolech zprostředkovat návštěvníkům bližší poznání místní přírody i historie Broumovska se všemi vzájemnými souvislostmi. Místním starousedlíkům a novým obyvatelům regionu pak připomíná přírodní a geologickou výjimečnost místa, které si vybrali pro život. S uvědoměním této unikátnosti pak zájem o dobrovolnou ochranu a zachování okolních geologických zajímavostí přichází ze strany všímavých místních obyvatel už víceméně automaticky. Vedle rozvoje regionální geoturistiky má však Geopark Broumovsko i velmi významnou osvětovou, výchovnou a vzdělá-

vací funkci. Popularizaci základů geologie přibližuje žákům, studentům i široké veřejnosti mnohdy přehlížené praktické souvislosti geovědních oborů s různými činnostmi v běžném životě nebo vysvětluje důležité přírodní zákonitosti v oblasti environmentální výchovy. V tomto ohledu projevují zájem o odborně komentované geologické exkurze v Geoparku Broumovsko základní, střední a vysoké školy i ze vzdálenějších míst Čech a Moravy. Velmi oblíbenými se stávají komentované tematické geologické vycházky pro veřejnost, pořádané na různých trasách ve vybraných nejzajímavějších částech geoparku. Ty byly v období letních prázdnin doplněny také pravidelnými geologicky zaměřenými komentovanými prohlídkami Adršpašských skal s odborným geoprůvod-

cem. Tyto prohlídky jsou připraveny i pro mimosezónní a zimní návštěvníky. Ve spolupráci s Maiwaldovou akademií VKCB nabízí Geopark Broumovsko tři geovědně zaměřené výukové programy pro základní a střední školy nebo třeba poznávací program Život skrytý v kamenech určený pro individuální zájemce o místní paleontologii. Milovníci individuální turistiky a dobrodružného objevování přírodních zajímavostí mohou využít podrobných popisů osmi desítek geologických zajímavostí na webových stránkách www.geopark.broumovsko.cz, kde najdou i spoustu dalších tipů a praktických informací o Geoparku Broumovsko. Mnoho zajímavého o místních geologických fenoménech nebo činnostech geoparku se můžete dočíst i v pravidelných příspěvcích v Broumovských novinách. Je jaksí zvykem, že geoturistika je převážně aktivitou pro teplé letní období, ale vězte, že mnohým zajímavostem Národního geoparku Broumovsko teprve zima dodá to potřebné kouzlo a pravou atmosféru dobrodružného objevování. Rozhodně nebudete litovat, pokud se za zimních mrazů vydáte, samozřejmě příslušné turisticky vybavení, třeba na šonovskou pseudosopku, k mohutným ledopádům mezi opukovými skalisky pod Velkými Petrovicemi, na tichou procházku pískovcovými skalními městy s típytící se sněhovou pokrývkou anebo na tajuplnou prohlídku Měděného dolu Bohumír s bizarní ledovou výzdobou v důlních chodbách. Nechte se inspirovat na www.geopark.broumovsko.cz a užijte si zážitky mezi skalami po celý rok.

Text a foto Stanislav Stařík

Velmi oblíbené jsou komentované geologické výlety a exkurze

Trpasličí rokle nad Stárkovem stojí za objevení

Velký vodopád v Adršpašských skalách

Magická zimní výzdoba Měděného dolu Bohumír v Jívce

Zimní výlety po sopečných Javořích horách mohou být nezapomenutelné

Dětská galerie Lapidárium je výstavní prostor, který se nachází v broumovském klášteře a kde se malí, ale i velcí návštěvníci setkávají se současným uměním v mnoha podobách. Od sochy, malby, graffiti, fotek, videoartu až po performance.

Performance i kreslicí kabinet

Wikipedie charakterizuje performance jako představení, které je předváděno publiku v uměleckém kontextu. Každopádně jde o druh umění, který galerie Lapidárium doposud ve svém výstavním programu neprezentovala a jak nám kurátor galerie Radek Wohlmut řekl: „Divák, který pozoruje performance, se soustředí jiným způsobem, protože se děj odehrává v reálném čase. Nejde se na ni podívat jako na obraz několikrát za sebou, ale člověk, když není soustředěný, tak mu proplyne mezi prsty a už se nevrátí. Performance je stejně živá jako třeba divadlo.“

Oba autoři jsou na současně české výtvarné scéně nezapomenutelní svým přístupem k tvorbě, svou hravostí i ironičností. David Helán je český umělec, výtvarník a performer, který studoval na Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru konceptuální tvorby u prof. Miloše Šejna. Pavel Tichon prošel na Akademii výtvarných umění ateliérem intermedialní tvorby prof. Milana Knížáka a ateliérem nových médií prof. Michala Bielického. S oběma umělci se můžete setkat v galerii skrz nová média, ale i na živých vystoupeních, jejichž nabídku najdete na webových stránkách Dětské galerie Lapidárium.

Dalším, rozhodně neméně zajímavým projektem, který můžete navštívit od 6. 1.

pro děti v dětské galerii

do 25. 3. 2023 v dětské galerii, je výstava Jakuba Tomáše s názvem **PANELSTORY**. Galerie se tou dobou promění v čas. Barokní sály Lapidária prolné doba, kdy panelová sídliště byla pro většinu z nás místem her i žití. „To, co Jakuba Tomáše v jeho tvorbě zajímá, je „zeitgeist“ – jakási kulturně-společenská danost epochy, která se promítá do

životů lidí a ovlivňuje jejich každodennost i vnímání světa.“ Doplňuje k tvorbě Jakuba Tomáše kurátor výstavy Radek Wohlmut. V expozici potkáte kromě barevných pláten scénické nebo architektonické modely a objekty, ale také kreslicí kabinet jako skutečné pracovní místo pro děti.

Jakub Tomáš je absolventem pražské Akademie výtvarných umění. Studoval v malířských ateliérech Vladimíra Kokolii a Jiřího Sopka. Vystudoval také Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni.

Ke každé z výstav nabízíme bohatý doprovodný program pro školy i veřejnost. Více o programové nabídce a výstavách naleznete na <https://ma.klasterbroumov.cz/cs/detska-galerie-lapidarium>.

Výstavní program galerie je realizován za finanční podpory Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kultury ČR, Nadačního fondu GESTOR.

Pavla Semeráková

Během roku 2022 Muzeum papírových modelů opět rozšířilo svou expozici. Podařilo se dokončit projekt „Expozice časopisu ABC“, který je podporován Královéhradeckým krajem. V prvním patře tak vznikla doslova „přehlídka“ produkce papírových modelů z legendárního časopisu.

Muzeum papírových modelů

doplňuje stálou expozici a kladé důraz na tradiční českou produkci. Zároveň ve zkratce představuje i jednotlivé autory, kteří s ABC spolupracují či spolupracovali. K nové části expozice vyšel i katalog „60 let s vystřihávkami ABC“, kde autoři Stanislav Fajkus, Josef Kropáček a Robert Pavelka odvedli mra-venčí práci a zmapovali publi-kační činnost všech tvůrců, kteří se na vystřihávkách v „ábičku“ za posledních 60 let podíleli!

Samozřejmě se jako každý rok změnila i stálá expozice. V letošním roce jsme kladli větší důraz třeba

na světovou architekturu, ale samozřejmě jsme nepřehlédli modely českých staveb.

Nově se návštěvníci mohou doslova pokochat ucelenou sbírkou modelů českých architektonických perel, které jsou zapsány v Seznamu světového dědictví UNESCO. I takovýto vyslovené

edukativní rozměr expozice je v dnešní době potřeba nabízet. Koncepční práce kurátorů společně s vedením Muzea papírových modelů už několik let usilovně pracuje na „vymazlení“ expozice tak, aby odcházející návštěvník byl ohromen a měl chuť zase se do Police nad Metují vrátit.

Pokračují samozřejmě i krátkodobé výstavy. Na konci října skončila autorská výstava pana Petra Knotka, který publikuje pod značkou PK Graphica, s názvem „Kouzlo papírových modelů“. Na její místo se nastěhovala další. Tentokrát jsme sáhli po druhém největším vydavateli papírových modelů – nakladatelství Albatros. Výstava s prostým názvem „Albatros“ představuje průřez publikační činností známou pod názvem plastické vystřihávků. Kromě těch nejznámějších a nejpůvodnějších modelů,

Muzeum stavebnice Merkur

Dětská kovová stavebnice Merkur je bezesporu jednou z nejznámějších hraček v České republice (i bývalém Československu) a stejně tak nejznámějším a nejslavnějším produktem, který se v Polici nad Metují vyrábí. Za téměř sto let, co značka Merkur existuje, a více jak sto let, co se kovová stavebnice v Polici vyrábí (od roku 1920 do roku 1925 pod názvem Inventor), doslova ovlivnila dětství a mládí několika generací.

Samozřejmě v kladném slova smyslu, protože práce s Merkurem podporuje jak rozvoj jemné motoriky a prostorovou představivost, tak také učí základy technické dovednosti, technického vnímání a podporuje fantazii. Po celé České republice žije mnoho mladých, starších a nejstarších, kteří si rádi vytáhnou Merkur a stráví se šroubky, matickami a děrovanými kovovými dílky nejedno krásné odpoledne.

Muzeum nabízí hned několik úhlů pohledu na stavebnici. Představuje její bohatou historii od roku 1920, v expozici je k vidění unikátní Inventor z roku 1920 a pár modelů, které z něj byly sestaveny. Pak už přichází na řadu Merkur, jak ho známe dodnes. Děrované dílky pospojované šroubky a matickami v tradiční barevné škále červené, modré, zelené a žluté. Expozice mapující historii stavebnice jasně ukazuje na její vý-

voj – od prvních malých stavebnic přes stále mohutnější a objemnější „krabice“, kde se v plném světle ukazuje její multifunkčnost. Už za první republiky se z jedné stavebnice dalo smontovat několik modelů – ať už s návody, nebo bez nich. Hranice modelářské fantazie pro Merkur prostě neexistují.

Součástí historie Merkuru je samozřejmě i produkce vláček. Tu reprezentuje nepřehlédnutelné kolejiště s terénem a nádražím i mnoha dalšími detaily.

Dalším úhlem pohledu je schopnost stavebnice Merkur držet krok s technickým a technologickým vývojem. Už ve třicátých letech vznikly první modely poháněné elektřinou a k nim se postupně přidávaly další a další produkty, které se zaměřovaly postupně na mechaniku, mechatroniku a v posledních letech na robotiku. Právě tyto stavebnice

jsou budoucností Merkur (samozřejmě kromě klasických, většinou statických modelů).

A v neposlední řadě se můžeme bavit o multifunkčnosti stavebnice a o možnostech sestavení (sešroubování) téměř jakýchkoliv modelů. Tuto linii sleduje tzv. „Expozice velkých modelů“. Mezi nimi nepřehlédnete téměř tři metry vysokou Eiffelovu věž, model letadla Cesna 152 s rozpětím křídel téměř dva metry, Jawa 350 „Pérák“ v měřítku 1:2, přes čtyři metry dlouhý viadukt Garabit nebo světově známý Tower Bridge z Londýna. Ale Merkur není jen o monumentálních modelech.

Krásná je třeba série několika ježků v kleci od Jiřího Mládky nebo z jeho dílny pocházející modely fyzikálních přístrojů a pomůcek: kladkostroj, váhy či nakloněná rovina. A samozřejmě modely z produkce kovových stavebnic: nejružnější letadla, kombajny, traktory, automobily, jeřáby, kolotoče, lodě... Prostě zatím Merkur nenarazil na meze, které by mohly jeho rozmach zastavit.

Součástí expozice je i část věnovaná těžbě železné rudy a výrobě železa ve skle-

pení historické budovy muzea. Zde jsou k vidění přes dva a půl metru vysoký model těžní věže z dolu Jindřich v Ostravě, vysoká pec a samostatně umístěný model legendárního rypadla, které bylo zobrazeno na přebalech stavebnice v 70. a 80. letech. Expozice výroby železa vznikla za podpory Královéhradeckého kraje.

Vývrcholením prohlídky je bezesporu model Ocelového města, který zabírá téměř 20 m² plochy a váží neuvěřitelných 1,2 tuny. Na jeho stavbu použil Jiří Mládek více než 300 000 šroubků, stejný počet maticek a více než 180 000 dílků. Nově nainstalované Ocelové město (stěhování proběhlo na přelomu března a dubna 2022) odpovídá více představě autora, než tomu bylo v minulosti.

Merkur žije! Že toto heslo má pravdu, se můžete přesvědčit i v expozici Muzea stavebnice Merkur. Pro organizované skupiny nabízí komentované prohlídky, pro školní skupiny i možnost realizace projektových dnů.

Pavel Frydrych

jako jsou hrady Karlštejn nebo Kokořín, zámek Červená Lhota, letadla československých letců RAF, dakarské speciály nebo série populárních horkovzdušných balónů; nabízí výstava i méně známé modely. Většinou se jedná o jednodušší vystřihávků, které ovšem okouzlují svou výtvarnou krásou. Máme na mysli např. figurky lidových krojů, dětskou vystřihávkou Princezna a drak, sérii roztomilých ryb, Velikonoční zvířátka nebo Loutkové divadlo.

Zlatým grálem výstavy ale budou věci pouze dvojnásobně. Během povodní v roce 2002 přišel Albatros Media téměř o celý archiv. Ale pár věcí se zachovalo. Na výstavě tak budou k vidění návrhy přebalů několika vystřihávků, včetně ručně naskicované obálky vystřihávků Tatra kolem světa. Je na místě zdůraznit, že nakladatelství Albatros nám vyšlo maximálně vstřícné a výstavu podporuje.

Stálá expozice pokračuje v představení komplexní „papírácké tvorby“ z celé Ev-

ropy – k vidění jsou modely od modelářů z Čech, Slovenska, Polska a Litvy a produkce i z takových států, jakými jsou Francie, Velká Británie, Rusko, Itálie nebo unikátní modely házedel (tedy házečích letadélek) bulharské produkce. Kromě úžasné propracovaných modelů reálných předloh je v expozici věnován prostor třeba i pro modely inspirované nesmrtelnou tvorbou Jaroslava Foglara, takže můžete narazit na Stínadla, létající kolo Jana Tleskače, klubovnu Rychlých šípů nebo legendárního ježka v kleci.

A stále platí, že například od Pražského hradu k Eiffelově věži je to v Muzeu papírových modelů pouhých šest metrů!

Muzeum papírových modelů zůstává místem, kde papír ožívá. A odkud se nebudete moci odlepit.

Muzeum v rámci svých programů nabízí komentované prohlídky pro organizované skupiny nebo realizace projektových dnů pro školní skupiny.

Pavel Frydrych

Borský klub lyžařů Machov

Borský klub lyžařů Machov vlastní a obhospodařuje největší areál klasického lyžování v Královéhradeckém kraji. V zimním období upravujeme pro širokou veřejnost běžecké tratě v délce až 60 km. Staráme se o tratě nejen na našem území, ale i v sousedním Polsku, kde je spolupráce s Parkem Narodowym Gór Stolowych příkladná.

Běžecké trasy se z Machova rozbíhají do několika stran. Jedna vede na Závrchy, Machovské Končiny, přes Sedmákovice do Vysoké Šrbské k rozledně a příjemným terénem (s krásnými výhledy na okolí Machova a Krkonoše) se vrací zpět.

Další trasa vede přes Hůrku podél vleku na Bukovinu a po hranicích s Polskem na Bor, dále do Nouzína a po loukách zpět do Dolečka. Doleček je naše centrum s malým zázemím a osvětleným 1500 metrů dlouhým okruhem. Zde se také startují závody v běhu i krosu. Je to východiště závodních tratí v délce od 400 m po 7,5 km.

Z Dolečka také vede trasa pod Homoli do Nouzína, kde překračuje hranici a míří k obnovené zvonici v opuštěné vesnici Ostra Góra. Po 6 km nás zavede zpět do Machova. Další nová turistická trasa se točí od parkoviště u hořejšího hřbitova po loukách podél Machovské Lhoty až k Nouzínu.

Nejdlejší trasa (jen na klasiku) vede z Dolečka do Machovské Lhoty, stoupá pod Lhotský Šefel a pokračuje k Zabitému. Po stoupání, kdy míjí vpravo Machovský kříž, nás zavede do vesničky Pasterka. Odsud pokračuje po loukách až ke Karlovu, dále úpatím Boru ke Cvičné skále a přes Bukovinu do Machova.

Nakonec jsem pro vás vybral trasu, kde se dá každoročně běhat od konce listopadu do konce března. Vede po loukách, a tak se ani na poprašku nemusíte bát o své skluznice. Jedná se o trasu na karlovských loukách v nadmořské výšce 800 m n. m. Od prvního poprašku zde upravujeme tratě v délce 5 km traktorem s válcem. Při vyšší pokrývce jsou tratě upravené jak na klasiku, tak i na skate. Pokud je sněhová pokrývka vyšší jak 25 cm, vyjede na trasu i polská rolba.

V klubu lyžařů je zapsáno 187 členů, z nichž je převážná většina dětí od 3 do 16 let. Trénují v disciplínách skok, severská kombinace a běh. Za severskou kombina-

ci máme již několik let status Sportovního střediska a s ním i úspěchy nejen v rámci republiky. Právě 2. a 3. září 2022 se v rámcu kým Tschaggunsu konal největší evropský podnik pro mladé kombinačky. Náš Jenda John (roč. 2005) v něm v obou dnech suverénně zvítězil v konkurenci závodníků z jedenácti evropských států. V běhu na lyžích máme SpS od letošního roku a také bronzovou medailistku z Mistrovství ČR v kategorii starších žákyň – Aničku Kráčmarovou.

Podle věku trénují děti 1 až 5 dnů v týdnu a zúčastňují se závodů v rámci celé České republiky i v zahraničí. Jako jediný klub v kraji provozujeme pět skokanských

můstků s umělou hmotou K 4 m, 8 m, 13 m, 23 m a 40 m, kde pravidelně pořádáme Český pohár. I když teprve vrcholí podzim, už se opět začínáme těšit do bílé stopy.

Popřejme si tedy společně do nové sezóny hodně sněhu a krásné stopy. Ať se vám u nás líbí!

Stanislav Jirásek

V zimě na kolo? Výzva i jedinečné zážitky

Mírné zimy s teplotami vysoko nad nulou a nedostatek sněhové nadílky v posledních letech příliš nepřejí zimním radovánkám. Tyto podmínky naopak vítají milovníci cyklistiky, kteří tak mohou zdolávat kilometry v sedle svého kola po celý rok.

Jízda na kole už dávno není pouze sezónní záležitostí, ať už se jedná o sport, zábavu, dopravní prostředek nebo aktivní odpočinek. A protože ani v našich nadmořských výškách už nejsou zimy takové, jaké bývaly, přichází období, kdy máte jedinečnou příležitost zažít dobře známá i ta neznámá místa trochu jinak. Tam, kde v letní sezoně potkáte spousty natěšených návštěvníků, budete nyní možná úplně sami. A přesvědčíte se, že majestátní skalní města, unikátní barokní památky, rozhledny schované v mlhavém oparu a divoká příroda Broumovska mají v zimě své nezapomenutelné kouzlo.

A jak se v těchto dnech správně vybavit na cyklovýlet? Stačí si vzpomenout na známé pravidlo – „Neexistuje špatné počasí, jen špatně oblečený cyklista“. Ať už jste zkušený jezdec, nebo nadšený hoblík, určitě ve svém šatníku najdete různé vrstvy funkčního oblečení, které je vhodné doplnit zateplenou větrovkou, multifunkčním šátkem a rukavicemi do chladnějšího počasí. Na celodenní výlet pro jistotu přibalte do batůžku něco na převlečení a mů-

žete vyrazit za nevšedním dobrodružstvím.

Bike resort Broumovsko je doslova protkaný cyklotrasami a většina z nich je dobře sjízdná také v zimních měsících. Máme tu pro každého něco, ať už plánujete pohodovou vyjíždku, nebo se chystáte šlápnout do pedálů a vyrazit vstříc adrenalínovým zážitkům.

Hoblíkům můžeme doporučit například nenáročný výletní okruh kolem Adršpaško-teplických skal. Trasa dlouhá 22 km kombinuje zpevněné cyklostezky a vedlejší silnice s lesními a polními cestami. Začínáme v Teplicích nad Metují, odkud až do Adršpachu jedeme po cykloturistické trase č. 22. Od rozcestníku Adršpach sledujeme stále červenou značku vedoucí po silnici a po cca 1 km odbočíme ze silnice vlevo na vedlejší asfaltovou cestu. Zde se připojujeme na značení cyklotrasy č. 4036 a mírně stoupáme nad obec. Pokračujeme po červené značené cyklotrase, která vede okolo Adršpaško-teplických skal. Po levé straně míjíme Starozámecký vrch, vpravo se nám

otevívají krásné výhledy na Jestřebí hory a za dobré viditelnosti i na Krkonoše. Cesta vede zvlněným terénem přes rozcestník Liščí sedlo nad Janovicemi, odkud pokračuje souběžně se žlutou turistickou značkou přes Zábok až nad osadu Skály. Zde doporučujeme kola na chvíli odložit a projít si naučnou stezku Skály – Bischofstein, která vás provede kolem Černého jezírka a na zříceninu hradu Skály s nádhernými výhledy do okolí. Poslední úsek z Jiráskových skal zpátky do Teplic se jede po trase č. 4036.

Opravdovou výzvou pro zkušené bikery je trasa „Rallye Sudety“, stabilně značená trať jednoho z nejtěžších závodů horských kol v ČR. V zimě nemusí být sjízdné všechny úseky trati, ale můžete si vybrat ze tří úrovní obtížnosti, nebo zvolit vlastní část trasy po značce v podobě bílé modrých trojúhelníků (jako šipka určují směr) ve žlutém čtverci a nezapomenutelný zážitek je zaručen. Detailní informace a popis dalších cyklotras naleznete na www.bikeresort.broumovsko.cz.

Lucie Konečná

Zimní pohádka v krajině Broumovska

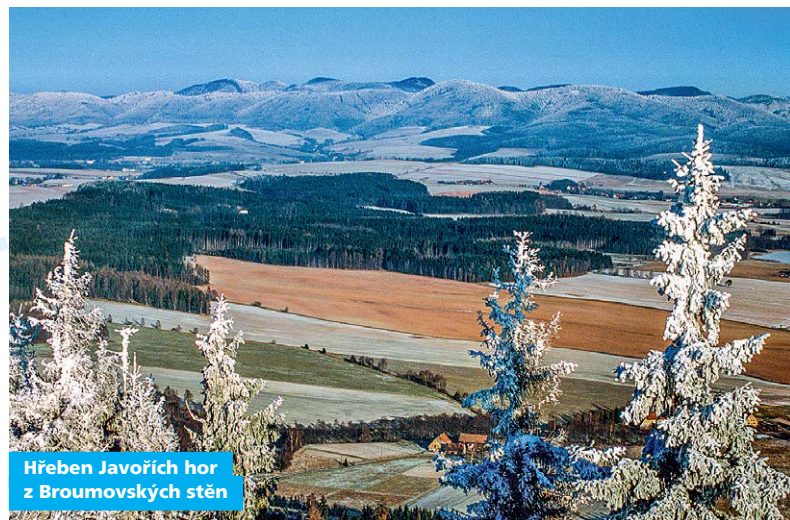
Při procházkách ztichlou podzimní či zimní krajinou nás často napadají příměry pohádková, čarovná, kouzelná, a to i v případě, že nemůžeme připojit slovíčko bílá. Bohužel v době oteplování za sněhem musíme i z našich nadmořských výšek dojíždět na hory nebo se spokojit s uměle zasněžovanými sjezdovkami.

Přijměte tedy pozvání na turistická pohádková putování našim Broumovskem. Abychom se v zimní krajině neztratili, využijeme k cestování pohodlnou síť Via Czechia. Jedná se o systém dálkových turistických a poutních tras v ČR, naší oblastí prochází její Severní stezka, která vede po značených cestách Hřebenovky, Stezky Českem nebo po Svatojakubských cestách. Varianty má pro pěší turisty i pro běžkaře. Začátek i konec daného úseku cesty je vždy dosažitelný veřejnou dopravou, takže můžete putovat odněkud někam. Pokud bude letošní zima stejná jako v minulých letech, bude přát pěším turistům.

První pozvání na pohádkovou cestu je od psa Voříška. Určitě ho znáte, je to Voříšek, který doprovázel dědečka Karla Čapka na cestách v okolí Hronova. Vydat se za ním můžete z centra Hronova, kde pod Zvonici u hřbitova začíná Cesta psa Voříška. Stejně jako Voříšek se pustíte „přes kopec a lesem“ do Vysoké Šrbské, povede vás červená turistická značka. Možná bude v lese také „stříbrno“, jako zažil Voříšek, možná jako on v Čapkově pohádce zahlédnete mezi stromy víly. Určitě vás ale čeká pohádkový výhled

z rozhledny Na Větrné horce, kde je konec Voříškovy cesty. Vy ale půjdete dál, projdete malebnou vesničkou Sedmákovice a vystoupáte ke zvonici na Závrchách. Tady se napojíte na modrou Stezku Českem. Obujete si sedmimilové boty, protože v krátkém čase musíte čtyřikrát překročit státní hranice. Spatříte větrný mlýn, půjdete pod horou Bor, v jejímž nitru zakletá panna šije už věky své svatební šaty. Na české straně Boru odbočíte po žluté značce do Machovské Lhoty, přímo k hostinci se starou košatou jabloní v zahrádě. Jablíčko si ze Stromu roku 2020 v zimě asi neutrhnete, ale v hostinci si můžete dopřát jinou odměnu za absolvovanou třináctikilometrovou trasu. Domů vás z Machovské Lhoty nebo Machova odveze autobus.

Pokud se vám zimní pohádkové putování zalíbí, čeká vás pokračování. Tentokrát to bude za zkamenělými zvířátky do pásma Broumovských stěn. Výlet začneme tam, kde jsme minule skončili – v Machovské Lhotě. Abyste se neztratili, nechte se vést žlutou turistickou značkou. Ale pozor na správně vybavení! Honza si na cestu nesl v ranečku buchtu, vy si musíte přibalit nesmeky, cesta

Hřeben Javořích hor z Broumovských stěn

za zakletými zvířátky nebude místy snadná. Žlutá značka vás povede kolem Zabitého přes ponurý Soví hrádek. Pokud nezabloudíte v Bludišti, vystoupáte na Junáckou vyhlídku, v jejímž okolí na vás vykoukne první ze zkamenělých zvířátek – Tuleň. Jeho kamarády se vydejte hledat na Božanovský Špičák, kde najdete různorodou směsici tvorů: Želvu, Velblouda, Varana, Kočku, Kačenku, Veverka. Fantazii obdarovaní šťastlivci najdou zvířátek mezi roztočivými skalními útvary daleko více. Od Pánova kříže dojdete do Zeleného hájku. Někdo procházku skalami skončí a sestoupí po žluté značce k autobusu do Božanova, ti statečnější se nechají vést žlutou značkou k symbolu Broumovských stěn – ke Kamenné bráně, a ještě dále, nímrem skal, kolem jeskyně Pod Luciferem do Zajetí rokle, vzhůru Dobytčí stezkou až ke Kamenným hřibům na Slavném. Po dvacítkilometrové náročné trase velice rádi zamíříte k autobusu na Slavném a necháte se odvézt do Police nad Metují.

Jestliže vám zimní skály učarují, můžete se sem vrátit na další výlet, tentokrát za loupežníky. Do nezbytného vybavení lapků patříly zbraně, vy se určitě vybavte kvalitními nesmeky. Terén je náročný i v létě, natož v období, kdy procházíte po stezkách pokrytých místy vrstvou ledu. Ve skalách, kde budete procházet, se kdysi ukrývali lapkové, kteří znepříjemňovali život lidem ve vesnicích pod Stěnami. V nepřístupných roklích se snadno ukrýli před vojáky a po tajných uzoučkých stezičkách se dokázali přemístit na místo, kde je nikdo nečekal, a tam, ukryti za skalami, čekali na vyhlédnutého nešťácníka. Možná i vám se bude v divokých roklích zdát, že vás sledují čísi oči, a zpozorníte při nečekaných zvucích. Výpravu začneme na konečné stanici autobusu na Slavném.

Z rozcestí Nad Slavným vede po hřebenu Broumovských stěn červená značka. Kolem kamenných hřibů, roklemi, mezi skalami, po namrzlých cestách nahoru a dolů, k vyhlídce Supí koš. Odvážní sestoupí až ke Kovárně, kde si podle pověstí překovávali loupežníci z nakradených nástrojů zbraně. Známy skalní okruh u Hvězdy nebude v zimě přeplněn turisty, Bumbříček, Želva i Kočka se vám předvedou v zimním hávu, při pohledu na

Skalní divadlo se vám krásou zatají dech. Po zahřátí ve stylové restauraci Hvězda vás čeká ještě náročný sestup po namrzlých schodech k autobusu v Křinicích. Teprve tam si můžete oddychnout, že jste obtížnou osmikilometrovou hřebenovku ve zdraví zvládli.

Pokud si na náročný pochod skalami netroufnete, vydejte se na pohodlný výlet kolem tajemných míst po červené značce z Hlavňova přes louky do Pěkova a na Ostaš. Zacházku do skalního okruhu můžete za nepříznivých podmínek vynechat, pěkná je i procházka pod skalami. Představíte si, jak na vás z vrcholu hory Ostaš shlíží strážce skalního města Zbrojnoš, představíte si i nešťastný pohled Zrádce, který na věky pyká za svou lakotu, v tichu na vás možná dolehne hrůza dávné události, kdy tu Slezané vraždili nevinné obyvatele Policka. Projedete údolím Klučanky, malíčkými vesničkami Dědov a Javor a loukami přes kopec dojdete ke zřícenině bývalého tajemného hradu Skály. Na hradě prý kdysi strašovalo, Černé jezírko pod hradem zase zaklel pomstychtivý vodník. Věřte, nevěřte, kouzlu místa podlehněte všichni. Na vlak do Teplic nad Metují dojdete po žluté značce kolem studánky U Huberta, kde si ti, kteří pohádkám věří, mohou nabrat léčivou vodu.

Pokud Broumovsko v zimě pokryje bílá peřina, mohou milovníci bílé stopy vyrazit na toulky na běžkách. K tomu je možné využít lyžařskou variantu trasy Via Czechia. Začít lze např. nad Hronovem na louce Příčnice, odkud vede za vhodných podmínek trasa k Letišti, kolem Závrchů do Machova ke skokanským můstkům. Z Machovské Lhoty pokračuje stopa k Zabitému, vystoupá přes Machovský kříž na Pánův kříž a dále směrem na Slavný. Tady stopa odbočuje přes louky nad Bělým do Police nad Metují, od sjezdovky se můžete vydat kolem Ostaše údolím Klučanky přes Dědov a bílými loukami nad Javorem do osady Skály. Odtud bývá udržovaná a hojně využívaná stopa přes Zábok do Dolního Adršpachu.

Ať už nám zima s přídělem sněhu přejí, či naopak sněhem šetří, netrapme se tím, využijme toho, co nám nabídně, a radujme se z krás, které jsou všude kolem nás.

Jaroslava Chaloupková

Kovářova rokle v Broumovských stěnách

Lyžařský areál Janovičky

Podzemní úpravy sjezdové trati

Na začátku letošního jara změnil lyžařský areál na Janovičkách majitele a ti se ho rozhodli radikálně zmodernizovat. Začali s nezbytnou úpravou terénu, kácením stromů, opravou přepravních zařízení, budují nové pokladny, bufet a sociální zařízení. Důležitou investicí je výstavba technického zasněžování. Již tuto zimní sezonu tady chtějí návštěvníky přivítat v „novém kabátě“. Novinkou bude také lyžařská škola, moderní odbavovací systém a nový dětský vleč. Ještě před zimní sezónou budou uvedeny do provozu nové webové stránky www.skijanovicky.cz, kde najdete veškeré aktuální informace o provozu skiareálu včetně webkamer. Celý areál bude zaměřen hlavně na rodiny s dětmi a měl by nabídnout klidné a hlavně dostupné lyžování pro každého.

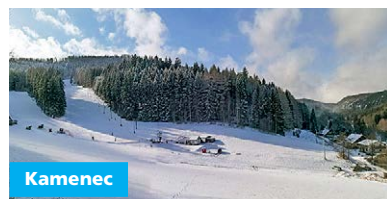

Letošní investice do lyžařského areálu na Janovičkách slibují krásné lyžování

Sjezdové lyžování na Broumovsku

Skiareál Kamenec Teplice n. M.

Areál nabízí dvě denně rolbou upravované, uměle zasněžované sjezdové trati o délce 500 m, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé, stejně jako pro rodiny s dětmi nebo školní výcvikové kurzy. V areálu je bezplatné parkoviště, půjčovna lyží a občerstvení. www.skiarealkamenec.cz

Kamenec

Skiareál Petřkovice u Trutnova

Pro lyžaře a snowboardisty je v Petřkovicích k dispozici při dobrých sněhových podmínkách 3.600 m upravených středně těžkých sjezdových tras. K přepravě lyžařů jsou k dispozici dva vleky, každý o délce 600 m a převýšení 160 m. Celková přepravní kapacita je 2.500 osob za hodinu. Délky sjezdovek jsou od 600 do 800 m. Sjezdové tratě jsou uměle zasněžovány a upravovány rolbou. Denně je provozována lyžařská škola a dětský lyžařský vleč dlouhý 60 m.

www.skipetrikovice.cz
telefon: 777 590 915
e-mail: skipetrikovice@seznam.cz

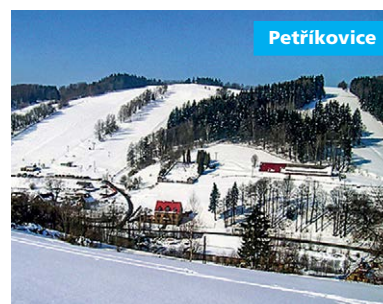
Nebíčko

Lyžařský vleč Nebíčko Police n. M.

Lyžařský vleč na okraji Police nad Metují o délce 250 metrů a kapacitě vleku 300 osob za hodinu je vhodný zejména pro začínající lyžaře nebo rodiny s malými dětmi. Svah je bez terénních vln, s umělým osvětlením pro večerní lyžování. V okolí vleku jsou udržované běžecké tratě. www.sportvpolici.cz/lyzarsky-vlec
telefon: 778 499 437 (491 421 501)
e-mail: rezervace@sportvpolici.cz

Při dostatečné sněhové nadlce se na Broumovsku nádherně svezete na běžkách. Na webu bilestopy.cz najdete dvanáct oblastí od Adršpachu po Machovský ledovec. Pro jednotlivé oblasti jsou zde zobrazeny mapy se zakreslením projetych tras (včetně délky najetých kilometrů) a podle barvy zjistíte, kdy byla stopa naposledy projatá. Na své si přijdou nejen klasici, ale v některých místech jsou upravené tratě i na skate.

Zažijte jedinečnou atmosféru a podívanou na zasněženou pohádkovou krajinu Broumovska, kterou zdobí věže skalních měst. Je to nádherný způsob, jak obdivovat krásy této oblasti. Pokud nasněží, neváhejte a hurá na ski. Uvidíme se ve stopě. **Kateřina Menšíková**

Petřkovice

Lyžařské vleky Andrzejówka, Rybnica Leśna u Mieroszowa

Lyžařské středisko u známé horské chaty Andrzejówka (796 m n. m.) na severní straně

Javořího hor nabízí lyžařům tři vleky o délce 360 m. Sjezdovky jsou osvětlené a pravidelně upravované. Bezplatné parkoviště. www.andrzejowka.com.pl
telefon: +48 74 847 67 49

Sjezdovka Dzikowiec, Boguszów-Gorce

Lyžařský areál na úbočí kopce Dzikowiec leží na pomezí Valbříšských a Kamenných hor u města Boguszów-Gorce. Z Meziměstí sem dojedete za 30 minut. Lyžaři zde mohou využít sedačkovou lanovku a 800 metrů dlouhou sjezdovku s převýšením 220 metrů. www.dzikowiec.info.pl
telefon: +48 74 844 70 32

Bílé stopy na Broumovsku

PŘEHLED KULTURNÍCH A DALŠÍCH SPOLEČENSKÝCH AKČÍ V REGIONU BROUMOVSKA

Listopad 2022

2.–5. 11.

9. BROUMOVSKÉ DISKUSE

Areál kláštera, Broumov

3. 11. 18:00

VEČER OTEVŘENÝCH SKLEPŮ

Růžový dvůr, klášter, Broumov

3. 11.

VERNISÁŽ VÝSTAVY

Josef Holan – Motocykly / fotografie historických strojů
Zelený domeček, Police nad Metují

4. 11. 19:00

SLUHA DVOU PÁNŮ

Divadelní představení DS Vrchlický Jaroměř
Kolárovo divadlo, Police nad Metují

5. 11. 10:00

BROUMOVSKÝ KLÁŠTER OD SKLEPA PO PŮDU

Speciální prohlídka
Klášter, Broumov

6. 11. 17:00

KRKONOŠSKÁ POHÁDKA

Divadelní představení DS Vrchlický Jaroměř
Kolárovo divadlo, Police nad Metují

8. 11. 18:00

CESTOPISNÁ BESEDA ŠUMAVA

Konferenční sál IC Broumovska, Broumov

10. 11. 19:00

HANA

Divadelní představení Klicperova divadla
Hradec Králové
Kolárovo divadlo, Police nad Metují

19. 11. 19:00

NOC DIVADEL

Městské divadlo Broumov

19. 11. 10:00

BROUMOVSKÝ KLÁŠTER OD SKLEPA PO PŮDU

Speciální prohlídka
Klášter, Broumov

19. 11. 20:00

LYŽAŘSKÝ PLES

Sál Pellyho domů, Police nad Metují

24. 11. 18:00

VEČER OTEVŘENÝCH SKLEPŮ

Růžový dvůr, klášter, Broumov

26. 11. 19:00

MRZÁK INISHMAANSKÝ

Divadelní představení DS Kolár
Police nad Metují
Kolárovo divadlo, Police nad Metují

27. 11. 16:30

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Mírové náměstí, Broumov

28. 11.

VÁNOČNÍ KONCERT

Konferenční sál IC Broumovska, Broumov

Prosinec 2022

3. 12.

VERNISÁŽ VÝSTAVY

Kvíčerovská sírka
Zelený domeček, Police nad Metují

3. 12. 10:00

BROUMOVSKÝ KLÁŠTER OD SKLEPA PO PŮDU

Speciální prohlídka
Klášter, Broumov

3. 12. 10:00

ČERTOHRÁTKY

Adršpašské skály, vstupní pokladna

4. 12.

MIKULÁŠSKÁ NEDĚLE

Kulturní dům Střelnice, Broumov

6. 12. 18:00

CESTOPISNÁ BESEDA

Konferenční sál IC Broumovska, Broumov

7. 12.

ADVENTNÍ KONCERT ZUŠ

Kolárovo divadlo, Police nad Metují

11. 12. 18:00

KONCERT V BARVÁCH SEMAFORU

Městské divadlo Broumov

17. 12. 10:00

BROUMOVSKÝ KLÁŠTER OD SKLEPA PO PŮDU

Speciální prohlídka
Klášter, Broumov

18. 12.

ADVENTNÍ TRH

Klášter, Broumov

19. 12.

PŘEDVÁNOČNÍ VYTRUBOVÁNÍ

Masarykovo náměstí, Police nad Metují

22. 12. 18:00

VEČER OTEVŘENÝCH SKLEPŮ

Růžový dvůr, klášter, Broumov

23. 12.

VÁNOČNÍ KONCERT ZUŠ

Kolárovo divadlo, Police nad Metují

29. 12. 18:00

VEČER OTEVŘENÝCH SKLEPŮ

Růžový dvůr, klášter, Broumov

Leden 2023

6. 1.

VÝSTAVA

Jakub Tomáš – Panelstory
Galerie Lapidárium, Broumov

24. 1. 19:00

MANŽELSKÝ ČTYŘÚHELNÍK NA HORÁCH

Městské divadlo Broumov

Únor 2023

4. 2.

FARNÍ PLES

Sál Pellyho domů, Police nad Metují

4. 2.

PŘEJEZD JAVOŘÍCH HOR – MEMORIÁL E. RATHA

(jen při dostatku sněhu)
Start na nádraží Meziměstí

11. 2.

PLES SDH PĚKOV

Sál Pellyho domů, Police nad Metují

Je pro vás chystána řada dalších kulturních, sportovních a společenských akcí. Určitá nejistota spojená s aktuálním stavem světa ale brání pořadatelům slíbit přesný termín jejich konání. Sledujte proto všechny naše weby a další informační portály obcí a institucí Broumovska.

PODROBNĚJŠÍ INFORMACE NALEZNETE NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH:

Děkujeme partnerům Společnosti pro destinační management Broumovska, o. p. s.

Zimní Broumovsko. Vydává SDMB – Společnost pro destinační management Broumovska, o. p. s. v nákladu 5 000 ks. Odpovědný redaktor: Pidluke Padluke, redakční rada: Jana Cónová, David Duda, Jaroslava Chaloupková, Lucie Konečná, Linda Krebachová, Kateřina Ostradecká, Adéla Paprskárová, Beata Radoňová, Jana Rutarová a Daniela Vojtěchová. Redakce textů: Petra Blahnová. Poděkování patří všem dalším přispěvatelům. Zimní Broumovsko 2022/2023 bylo vyrobeno za finanční podpory Královéhradeckého kraje. Grafický návrh, zlom a DTP Helis s. r. o., tisk Centrum služeb Broumov s. r. o., tiskárna Broumov.

REGION BROUMOVSKO

Navštivte romantická skalnatá zákoutí **Teplicko-adršpaška** (1), malebná údolí a příkré svahy **Policka** (2) či tichou **Broumovskou kotlinu** (3) s mnoha unikátními barokními památkami.

Informační centrum
Broumov

Internet: **www.broumov-mesto.cz**

Telefon: **491 524 168**

Turistické informační centrum
Police nad Metují

Internet: www.policko.cz

Telefon: **491 421 501**

Turistické informační centrum
Teplice nad Metují

Internet: **www.teplickeskaly.cz**

Telefon: 491 581 197

Turistické informační centrum
Adršpašské skály

Internet: www.adrspasskeskaly.cz

Telefon: **491 586 012**

Informační centrum
Dolní Adršpach – zámek

Internet: **www.obecadrspach.cz**

Telefon: **491 423 979**

Informační centrum
Meziměstí

Telefon: 702 014 026

www.broumovsko.cz